

naša luč

1987
september
7

Slovenija

Moja dežela.

„Dolina zelenega zlata“

„Od Celja do Žalca je ravno polje,“ poje naša narodna pesem. To — pa kajpada še tudi precej proti zahodu, severu in vzhodu — je Savinjsko hmeljarsko področje, „dolina zelenega zlata“. Naš tržaški pisatelj Rebula je ta kos Slovenije imenoval slovenski Kanaan, obljubljena dežela. Savinjski zlati hmelj, „golding“, je zaradi odličnosti svojega lupulina, aromatične smole, znan daleč po svetu in na prvi pogled je mogoče opaziti blaginjo teh ljudi: kmečke hiše so nove in razpognjene, gospodarska poslopja velika.

Seveda je treba stopiti najprej v Celje. Mesto se je spravilo na dno ploskve, kjer zbira

SLOVEN'Č SLOVENCA VABI

Sloven'c Slovenca vabi,
če se mu pit' ne gabi,
naj pride v gor'co k nam,
smo dobre volje tam.

Visoke so gorice
in žlahne so trtice,
ki pri nas rastejo,
nam vince dajejo.

Po pameti ga pijmo,
da pamet' ne zgubimo!
Kak' grdo bi to b'lo,
b' ne ved'li, kam domov!

Anton Martin Slomšek

Savinja vode vse kotline in jih potem v ozkem kolenu pelje na jug skoz ozka vrata v posavskem hribovju. Tu se počezna in navpična dolina križata, poti pa tečejo v vse smeri. Že Rimljani so si postavili tu mesto v obliki štirikotnika. Potem so v zgodnjem srednjem veku vladali tu mogočni Celjski grofje. Danes pa je Celje središče enega štirih okrajev Slovenije, živahno kulturno, versko, industrijsko in turistično mesto.

Marsikaj je tu zanimivega: staro mestno jedro z značilnimi vrati v poslopja, veže, stopnišča in obokani hodniki. Tu stoji grofija, ostanki obzidja s stolpi, spodnji grad, opatijska cerkev, minoritska Marijina z lobanjami celjskih grofov, Maksimilijanova, kjer je nekaj časa deloval Trubar, sedež Mohorjeve družbe, zapor „stari pisker“, nad mestom mogočne razvaline Starega gradu.

Pot vabi človeka po Savinji navzgor. Žalec je središče hmeljarstva, Šempeter je slaven zaradi grobnic celjskih mogočnikov iz prvih stoletij po Kristusu.

Gornji del Savinjske doline s predgorjem in visokimi gorami v ozadju spada med najlepše pokrajine Slovenije. Savinja jo prečka v treh velikih kolenih. Dno doline in terase ob njej so obdelane, bregovi pokriti s smrekovimi gozdovi, visoko nad dolino so posejane kmetije.

Kraji so zanimivi: letoviško Mozirje, Gornji grad z veličastno cerkvijo, nekdanja last ljubljanskih škofov, Ljubno s flosarskim balom kot spominom na savinjske splavarje. V Solčavi se dviga cerkev na terasi nad hišami. Na koncu poti se prikaže čudovita Logarska dolina.

Če bi se odločili ob sotočju Savinje in Pake za pot ob Paki,

Celjska stara grofija

bi vstopili v Šaléško dolino. V Šoštanju gospoduje termoelektrarna z ogromnima hladilnima stolpoma nad hišami. Velenje velja za najmodernejšo slovensko mesto. Škoda le, da industrija in rudniki zastrupljajo drevesa, živali in ljudi.

Od Celja gredo poti še v ostale tri smeri: na sever proti Vojniku in v naravno termalno zdravilišče Dobrno; proti vzhodu v Teharje, kjer leži na tisoče po vojni pobitih slovenskih svobodnjakov, ki so se uprli revoluciji, in dalje proti Rogaški Slatini, slovitemu zdravilišču in letovišču; na jug pa proti Laškemu z baročnim gradom in starinskimi stavbami ter cvetličnimi vrtovi — v bližini je stal nekoč kartuzijanski samostan Jurklošter — mimo Rimskih Toplic in dalje proti Zidanemu mosfu.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA

IDRIJA je staro rudarsko mesto ob prehodu alpskega predgorja v kraški svet.

materinščina — del doma

Dokazovati, da je prav, po slovenskih družinah — tudi v zdomstvu in izseljenstvu — govoriti slovensko, se zdi tako odveč, kot dokazovati, naj grlica gruli, petelin kikirika ali maček mijavka. To je pač samoposebi umevno.

In vendar po mnogih družinah ne ravnaajo tako. Zakaj ne? Zato, ker je nasprotno ravnanje udobnejše, ker ne terja toliko napora. V tujini je pač vse okolje neslovensko, od šole in ulice prek časopisov do radia in televizije, in najlažje se je temu okolju prilagoditi tudi v govorjenju. Navadno začno s tujo govorico v družini otroci. Starši jih nekaj časa opominjajo, naj govorijo slovensko, počasi se pa stalnega opozarjanja naveličajo in prepusijo vso stvar naravnemu razvoju. Končno začno tudi sami z otroki, velikokrat v dokaj polomljeni govorici, govoriti po tuje.

Da to ni prav, je sleherniku precej jasno. Saj s tem usiha slovenska narodna dediščina, s tem pa narodovo življenje samo.

Nekateri dokazujejo, da je Slovenec tisti, ki se ima za Slovenca, pa čeprav ne zna slovensko. To je sicer res, kot je res, da še ni Slovenec tisti, ki se slovensko nauči, a je takšno slovenstvo le čudno, če ne še kaj več.

Seveda niso stvari z govorico v družini tako preproste, kot bi se morda zdelo na prvi pogled. Kako npr. naj govorijo v družini, kjer je eden od staršev Slovenec, drugi pa Neslovenec, ko imata oba starša pravico (in dolžnost), da govorijo otroci v njuni materinščini? Koliko je sploh še vredna slovenščina s karseda skromnim besednim zakladom, kakršno je možno ohranjati v tujini? Kakšen smisel ima porabljanje toliko sil za ohranjanje slovenščine po naših družinah na tujem, ko je pa jasno, da bo v dveh, treh rodovih čisto gotovo poniknila v tujem jeziku?

Kljub vsem ugovorom ostaja dejstvo, da je sleherni materinščina vrednota, vsako vrednoto pa je treba ohranjati do mej možnega. Nemožnega ni kajpada dolžan nihče delati. Največkrat je v tem vprašanju „greh“ najbrž v tem, da nam postane možno prehitro nemožno.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9567 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):
Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

O LJUBEZNI DO MATERINEGA JEZIKA

Ob Slomškovi nedelji, 27. septembra.

(Po brošuri „Slov. kristjan, narod. kultura in škof A. M. Slomšek)

Odličen del narodne kulture je jezik, ki si ga je narod izoblikoval v stoletjih ali tisočletjih svoje zgodovine. To je govorjeni ali peti način sporazumevanja, izražanja spoznanj, doživetij in čustev. To je nedoumljivo bogata zakladnica duha neštevilnih oseb, občestev in rodov. To je narodov obraz in spomin, modrost in poštenje ali nepoštenje, pač kultura v polnem pomenu besede. In to je sveta dediščina, ki jo moramo vsi ohranjati, da jo predamo prihodnjim rodovom za bodoča tisočletja narodne zgodovine.

Kako čudovito je zapisal škof Slomšek: „Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo od svojih prednikov prejeli. Skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, ki nam ga je Gospod nebes in zemlje izročil, da bi z njim upravljali in si pridobili velik dobiček. Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, je lenuh, ki svoj talent zakopije. Bog nas bo nekoč sodil. Vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v zunanjo temo!“

Podobnih misli je pri Slomšku polno in bi prav rabile tudi sedanjemu rodu v celotnem narodnem življenju. Nihče, prav nihče nima v zakupu slovenskega naroda, pa naj si lasti še toliko „zaslug“ in se hvali še s takšno „naprednostjo“ in „vzvišeno kulturo“.

Kjer so ljudje zapuščali slovensko besedo, posebno pa še slovensko domačo molitev, tam so bili kmalu za naš narod in tudi za vero izgubljeni. Slovenska vaška cerkev je bila več kot tisoč let najodličnejši hram slovenske omike, iz nje pa se je selila slovenska beseda, slovenska zavest, slovenska zvestoba in tudi ponos — čeprev često veliko preveč ponižno — v slovensko kmečko hišo. V Slomškovem duhu je zapel Gregorčič: „Ti naša si najstarša knjiga, pravečen, živ nam spomenik!“ (Kmečki hiši)

„Kdo je ponemčil naša slovenska mesta, v katerih so stari častitljivi meščani sicer znali nemško besedo, pa poleg radi lepo slovensko govorili, do sedanjega rodu po slovensko molili in poslušali božjo besedo? Sedanja mladina se uči poleg nemške besede pogosto tudi francosko, svojega domačega jezika pa ne zna, kakor bi bil izvrek med spoštovanimi jeziki! Od hišnih služabnikov so se nekoč gosposki otroci igranje naučili slovenščine, sedaj pa se pri nemškutarjih sinovi slovenskih roditeljev vsi ponemčijo!“ To ni le zgodovina iz nekdanje Avstrije, to je živa resničnost.

Postanimo vredni učenci našega velikega učitelja Slomška, zvesti v ljubezni do materinega jezika! Lepo slovensko domačijo — v domovini in kjerkoli po svetu — naj krasi tudi lepa slovenska beseda, ki se kaže še posebno v slovenski knjigi, slovenski pesmi in slovenski molitvi.

Lojze Šuštar

Kako priti d

Če ima vest osrednji pomen v nravnem življenju, je ena prvih nalog skrbeti za čimbolj zdravo, razvito, zrelo in polno vest. Kakor pri drugih zmožnostih si je treba tudi pri vesti prizadevati za njeno vzgojo, izobrazbo in razvoj.

Eden prvih dejavnikov za vzgojo vesti je osebnostno življenjsko okolje, v katerem človek doživlja moralne vrednote in prizadevanje za njihovo uresničenje. Več kot teoretični pouk pomaga srečevanje z osebami, ki so same etično močne in zrele in se iz lastnega prepričanja svobodno odločajo za dobro in s tem pričajo o bogastvu, lepoti in vrednosti nravnega življenja. Kjer človek v občestvu doživlja nravne vrednote, dobroto in ljubezen, dobi najboljšo podlago za življenje. Harmonična zakonska skupnost, zdravo družinsko življenje in lepo ter močno krščansko občestvo, prijateljska povezanost v malih skupinah so v tem oziru največjega pomena.

Ker danes toliko različnih mnenj skuša vplivati na vest in na človekovo nravno prepričanje, je potrebno samostojno in kritično stališče do teh vplivov. Kdor se prepusti danes temu, jutri drugemu toku in neprestano menjava svoje nazore in se obrača po vetru javnega mnenja, se v moralnem prepihu kaj lahko prehladi.

Ker pa človek nima enostavno sam iz sebe nravnih norm, po katerih naj se v vesti odloča, se mora dati poučiti. Pri tem pa je vse odvisno od tega, od kod črpa svoje nravne informacije,

zrele vesti?

katere avtoritete priznava in jim zaupa. Danes se ponuja veliko učiteljev za življenje in vsak trdi, da so njegove smernice najboljša pomoč in najvarnejša pot. Za kristjana je prva in zadnja avtoriteta za нравno življenje Bog in njegovo razodetje. Zaupa tistim, ki razlagajo resničnost kot izraz božje volje. Ne samo božja beseda v sv. pismu, temveč tudi Cerkev kot učiteljica resnice in kot občestvo vernih je za kristjana vir, iz katerega črpa orientacijo za odločanje v svoji vesti.

Velikega pomena za zorenje vesti je, da se človek ne zapre sam vase, da ne ostane le v monologu s samimi seboj, ampak da je odprt za dialog in za konfrontacijo s stvarnostjo, z življenjskim izkustvom, z zgodovino in z znanostmi ter z družbo. To ne pomeni, da neprestano le išče, kaj bo odkril novega in drugačnega, ampak da v stalni izmenjavi bogati in razčiščuje svoje znanje.

Oblikovanje vesti ne sme ostati učenje na pamet, ampak mora obstajati tudi v delovanju, pri katerem je človek sam neposredno udeležen. Dobro človek odkrije, če ga dela. Življenje po vesti je najboljša pot do razvite in zrele vesti.

Tako psihologija kakor teologija govorita o izpraševanju vesti. Ne gre samo za to, da človek ugotovi, kaj je napačnega storil in zakaj se je tako ali drugače odločil, ampak tudi za to, da ugotovi, kakšna je lastna vest, kako sploh reagira na нравne norme, kje je morda otopela, kje je enostransko razvita ali celo tako skažena, da sploh

Tone Kralj, ŽETEV, lesorez, 1954, iz cikla Zemlja

ne deluje več pravilno. Človek mora biti pripravljen, popraviti ali si dati ozdraviti svojo vest, posebno če ga drugi opozorijo, da ima zmotno vest. Nevarnost zmotne vesti je zaradi močnih vplivov od zunaj in slabih nagnjenj od znotraj velika. V odkritosrčni iskrenosti pred seboj in pred Bogom naj človek skuša razčistiti svoje stanje in popraviti napačna prepričanja na nravnem področju.

Od časa do časa potrebuje človek notranjega miru in zbravnosti, da ugotovi, kje stoji, kakšna je njegova življenjska smer, kakšen pravzaprav sam je. Presoditi mora ne le posamezna dejanja in odločitve, ampak celotno gledanje na življenje. Take tihe ure meditacije in odkritega razgovora z nekom, ki mu zaupa, prinesejo nove jasnosti in odločenosti za pravo življenje.

Veren človek se zaveda, da je za oblikovanje vesti potrebna

tudi božja pomoč, luč in moč sv. Duha. Kot vse нравno življenje tako tudi oblikovanje vesti ni le človeško delo. Zato brez ponižne in zaupne molitve k Duhu resnice in ljubezni zorenje vesti ni mogoče.

(po NOVI MLADIKI 1978)

Svetniki so edino ogledalo, ki ne zrcali naše navadne človeškosti, marveč resničnost naše največje možnosti.

*

Kadar se sredi življenja nenadoma prižge rdeča luč, pelje pot samo še naravnost.

*

Mir ni le odsotnost vojne. Mir je krepost, duhovno stanje, naravnost k dobroti, zaupanju in pravičnosti.

Spinoza

Katehetove skrbi

Navadno imate skrbi samo starši, mogoče še učitelji ter prav gotovo trgovci in prodajalci pa morda še tu pa tam (pred volitvami) politiki, da pa bi utegnili kaj skrbeti tudi duhovnike in katehete —, ne, tega pač nihče ne verjame. Saj duhovnik-katehet tako nima nobenega dela: zjutraj opravi mašo (če jo), potem pa je ves dan prost... A pustimo to neresnično trditev! Zagotovim naj vam, da ima tudi katehet resnične skrbi. Kristus je namreč naročil apostolom, s tem pa vsem duhovnikom: „**Pojdite po vsem svetu in učite vse narode**...“ Učiti ljudi o Kristusu, o božji ljubezni je poleg daritve svete maše prav gotovo najbolj pomembno duhovniško opravilo. Posredovati Kristusa kot vzor in vrednoto mladim ljudem pa je še posebej pomembno.

Zdaj smo pa tam, kjer se začenjajo katehetove skrbi... Ko bi imel katehet pred seboj učence, ki z navdušenjem poslušajo božjo besedo, jo sprejemajo in postajajo goreči kristjani..., ko bi starši zares radi videli, da mladina in otroci sprejmejo ta nauk za svoj življenjski program..., ko bi prav res želeli, da postane Bog v njihovem življenju največja vrednota..., ko bi znali kateheti pri vsaki uri navduševati in osvajati..., ko ne bi bil ta verouk tako „obvezen“ in „dolgočasen“, ker ga je treba pač poslušati in se zaradi njega včasih čemu tudi odpovedati..., ko bi... Še bi lahko našteval, a naj bo dovolj. Vsi vemo, da bi bilo dobro, ko bi bilo tako, vemo pa tudi, da naše vsakdanje življenje te želje in resnice temeljito zatamnjuje in da večina staršev slej ko prej meni, češ da naj bo otrok lepo pri prvem obhajilu in pri birmi, kot so bili oni, sicer pa naj se sam — „v okviru danih možnosti“ — odloči, ali bo prihajal k verouku in celo k maši.

Maja smo imeli na škofiji sestanek, kjer smo se zbrali vsi duhovniki različnih narodnosti. Ves dan smo posvetili vprašanju, kako naj posredujejo vašim otrokom veselo oznanilo. Nemški kolega nam je s pomočjo dveh sodelavk pokazal, ka-

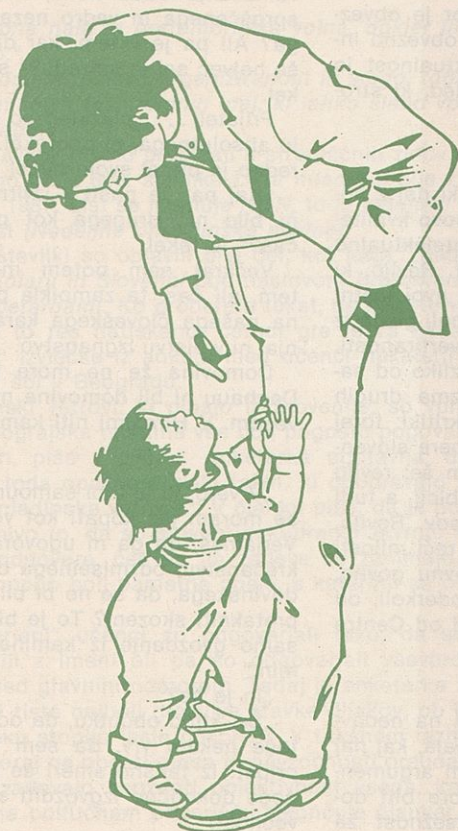
ko to poskuša delati on. Razdelil nas je v tri skupine in vsaka skupina je imela potem veroučno uro. Sodelavka, ki je predstavljala svoje delo moji skupini, je prinesla s seboj cel kup pripomočkov, od žita in raznih drugih rastlin do sveč itn. Nato nam je poskušala pojasniti, kaj naj bi pomenili posamezni predmeti, mi pa smo morali ob tem izražati svoje občutke in doživetja. Zanimivo, vendar nikakor ne lahko. Nekateri so se pri tem razgovorili na dolgo in široko, drugi so komaj kaj spregovorili. Po koncu „ure“ smo se pogovarjali, kaj nam je ugajalo, kaj se nam ni zdelo dobro in kako delamo sami. Vprašanj je bilo več kot odgovorov, za vsa pa je bilo značilno, da so tipala v smer rešitve, kako najti najboljšo pot, da bi vam in vašim otrokom kar najbolj ustrezno in „sodobno“ „posredovali“ Boga. Zanimiva je bila ugotovitev nekega starejšega gospoda, češ da se njemu kaj takega nikakor ne posreči; ne more namreč zasnovati takega verouka, ker ne more dobiti nobene mame, ki bi bila pripravljena sprejeti delno katehezo — veroučne ure pri tem našem „šolanju“ namreč ni vodil duhovnik, pač pa ena od mater; duhovnik naj bo samo spremljevalec, ki naj usmerja in pomaga —, ne more tudi zato ne, ker ne dobi skupaj toliko otrok. — Predavatelj je povedal nekaj zanimivih stvari. V skupini, ki se je pripravljala na prvo obhajilo, je imel dvajset otrok dvajsetih različnih narodnosti (pa deluje na nemški župniji) in še nekaj različnih ver, od budistov prek muslimanov do protestantov, vmes je bilo seveda tudi nekaj katoličanov. In tudi on je imel problem, kako dobiti vse te otroke skupaj. Ko so končno le uskladili vse želje in ure, se je potem še vendarle nenehoma znova dogajalo, da so hodili starši po otroke, eden zaradi plavanja, drugi zaradi rojstnega dneva sošolca itn. Nenadoma pa je postalo tudi njemu vsega dovolj in je povzdignil glas ter pribil: „Letos tega ne bo več! Kdor nima časa in mu pomeni vse drugo več kot verouk, naj kar takoj ostane doma. A zame razen bolezn

ni opravičila.“ Priznati moram, da mi je bilo toplo pri srcu, ko sem to slišal, in z veseljem sem mu pritrdil, da je ravnal prav. Si bom upal tako ravnati tudi sam?

Če je namreč pomen verouka samo v tem, da pridejo otroci k prvemu obhajilu in k birmi, potem skoraj gotovo ni med vami nobene želje, da bi vaši otroci (in vi sami) živeli po veri, ampak vam je vse samo nadležna obveznost, tudi tista pičla priprava na prvo obhajilo in na birmo, po kateri, ko je zadeva opravljena, naj bo mir do poroke ali do smrti. Da je pri takih poslušalcih in učencih potem kaj malo odmeva, je seveda več kot razumljivo.

Domov grede sva s sotrpinom mlela še naprej. Ugotavljala sva, da teh skrbi pač nikoli ne bova rešena, kljub vsemu pa skušava in bova skušala narediti, kar je v človeških močeh.

Vem, da bo šlo mimo ušes, pa bi vam vseeno rad povedal jasno in glasno: **skrbi me, kako bo z**

veroukom. Koliko zvestih bo še ostalo? Rad bi vašim otrokom „posredoval“ Boga, ne samo za enkratno srečanje pri prvem obhajilu in pri birmi, marveč za vsak dan, da bi Bog vse dni življenja spremljal vaše otroke in jih oblikoval v dobre kristjane in dobre ljudi.

Vem, dragi starši, da ste pripravljeni žrtvovati vse, da bi imel vaš otrok kar najboljše pogoje za življenje, zato ga boste pošiljali k vsem mogočim in nemogočim dopolnilnim šolam. Imel bo čas in možnost za plavanje, za tenis, za balet in za glasbo, za tehniko itn. — le časa za spoznavanje Boga najbrž potem ne bo imel nič več. Otrokom kupujete vse mogoče pripomočke, njihove sobe so polne potrebne in nepotrebne tehnike, kar naj dokazuje vašo velikodušnost, radodarnost, pripravljenost ustreči in omogočiti otrokom čim lažje življenje... A rotim vas: ne pozabite pri tem usmeriti svojega in otrokovega pogleda še malo dalje! Življenje brez zadnjega, večnega cilja, brez Boga, je samo umirajoče življenje brez upanja in pravega veselja. Resnici, da bomo nekoč pustili vse, ne moremo ubežati in prav tako ne resnici, da nam na koncu ostane samo večnost. Srečna z Bogom ali nesrečna brez njega. Odločamo se vsak dan sproti. Zato naj vam ne bo odveč trud, da omogočite otrokom največjo vrednoto — Boga — tudi s pomočjo verouka v domačem jeziku. Kako preprosto je reči, češ saj ima otrok vendar verouk v šoli, slovenščino pa v dopolnilnem tečaju, torej vas, katehet, prav nič ne potrebujemo! Morda res ne. Vendar pa me pri tem obhaja misel, češ le kako naj se potem počuti otrok dobro in prijetno doma v Sloveniji, če ne bo nikoli slišal božje besede v materinem jeziku. In kako naj mu postane vrednota nekaj, česar ne pozna! In o lepoti domače besede lahko rečem, da je nikoli ne cenimo dovolj, še manj dovolj pa jo slišimo. Kako lahko žlobudrajo otroci med seboj po tuje in kakšne nepremagljive težave jim povzroča materinščina! Vem, da ni lahko, pa sem vseeno prepričan, da je trud, ki ga boste vložili za versko vzgojo vaših otrok v domačem jeziku, najbolj dragocena naložba, ki se sicer ne obrestuje v markah, dolarjih ali frankih, temveč v nečem, kar je neprimerljivo več: v večnih vrednotah. A tudi zanje moramo kaj žrtvovati, če jih hočemo imeti. Saj tudi tu velja tista stara: „Brez muje se še čevelj ne obuje.“

Da bi imeli obilo veselja in muje, tako da bomo lahko obuli čevelj globoke vere, vam na začetku šolskega in veroučnega leta (vam in sebi!) vošči

vaš don Kamilo

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

Smo Slovenci kdaj živeli tako provincialno? Smo Slovenci kdaj živeli tako svetovno? To bi se reklo, da se danes izživljamo na celotnem loku bivanjskega. Torej se na ravni usode — edini, ki konec koncev šteje — nimamo pritoževati nad ničimer. Na tej ravni smo v primeri z mnogimi drugimi narodi celo privilegirani. Navsezadnje nam je dan zahodnoevropski civilizacijski standard. Če pa se jokamo na ravni zgodovine, konkretno nad lastnim izumiranjem, se jokamo nad lastno biologijo (nataliteta!) in psihološko (asimilacija!) nezmožnostjo. Če nimamo svoje države, pomeni, da je ne zasluži-mo.

Je bila usoda z nami mačehovska?

Poglejmo.

Za življenjski prostor bi nam bila lahko odkazala recimo nekaj ruskih močvirij ali kos balkanske pušče. Pa nam je razgrnila koncentrat zemeljske lepote, edinstveno zemljepisno sintezo iz Alp, morja, gričevja, ravnin, gozdov in jezer.

Skupaj z vsemi drugimi, ki so prišli z nami na poti proti zahodu, bi nas bila lahko pretopila v Germane ali Romane. Pa nam je pustila našo polno slovansko identiteto.

Lahko bi nas bila vključila v krkšenkoli kulturni krog, pa nas je v zgodovinsko najnaprednejšega (zahodnoevropskega) in duhovno najizbranejšega (krščanskega).

Lahko bi bila našo nepismenost zavlekla do 20. stoletja, pa nam je dala prvo knjigo že sredi 16. stoletja.

Lahko bi nas sredi prejšnjega stoletja pustila pod duhovno taktirko J. V. Koseskega, z notami njegovega **Kdo je mar**, pa nam je dala Prešerna, z vzvišeno partituro **Sonetnega venca**.

Lahko bi bila našo kulturno zgodovino posejala s povprečneži, gobezdači, vetrogončiči, pa jo je oznamenovala z maziljenci večnih sil...

Lahko bi bila —

* * *

Pri nas — ne vem, če je to na-sleddek naše germanske kulturne dediščine ali naše narodne značajske nesproščenosti — se strokovnost rada predstavlja brez humanistične širine, v nekakšni ljubosumni zagrenjenosti, v nekakšni oglati puščobnosti. Dokaz za to vidim v brezstilnosti, ki je značilna za večji del slovenskega znanstvenega pisanja. V tem pogledu bi se lahko naučili kaj tudi od skladnejšega romanskega genija, če smo se že toliko naučili od strožjega germanskega. Pri tem je treba upoštevati še nekaj: da je na Slovenskem govorniški dar redek. In kolikor ga je, ga zadnje polstoletje slovenske zgodovine, te zgodovine z nagobčnikom, ne pospešuje. Glejte, kakšna kronana nerodnost se spreha po slovenski TV!

* * *

Univerzitetni profesor je obvezno strokovnjak, ni pa obvezno intelektualec. Za intelektualnost je značilen duhovni razgled, ki strokovnost presega.

* * *

Potrebujemo revijo, ki naj z novo občutljivostjo in z novo kvaliteto izraža krščansko intelektualno in umetniško vitalnost. Revijo, ki naj se ne zagleduje v svoj lastni popek, ampak naj čimbolj gleda iz sebe, v zdravi ekstravertiranosti. Revijo, ki naj se za razliko od samozadostnega solipsizma drugih glasil čimbolj razpre kritiki: torej revijo, ki naj čim več bere slovenskega, poleg tujega. In še: revijo brez kolumbovskih ambicij, a tudi brez modnih kompleksov. Revijo, ki bi ob potrebi znala reči milosti milost, nič ni v govnu govno, pa naj prihajajo od koderkoli, od Cankarjevega doma ali od Centre Pompidou.

* * *

S prijateljem... sva na nedavnem sprehodu... ugbala, kaj naj bi bil čas. Navajal sem argumente, češ da čas ne more biti dokončna bivanjska razsežnost za

človeka. Opoj, ki polje v valovih časa, se ne more meriti z grozo, ki prav tako polje v njih. Koliko je v našem spominjanju negrenkega in koliko je v našem slutenju netesnobnega? Preteklost — sedanjost — prihodnost — ali ni to narava, iz kozmičnih brun zbita, za naše križanje? Čas ne more biti zadnja beseda, ki naj bo izrečena nad načinom človekovega bivanja. Človek je vreden višje bivanjske dimenzije, kakor sta je deležna žival in rastlina, prav tako potopljena v čas kakor on. Če pa te dimenzije ni vreden — in je res vprašanje, koliko je je vreden —, si je vsekakor z vsem bitjem želi. Nietzsche ji je dal ime, ki ji ga v svojem objestnem imanentizmu pravzaprav ne bi bil smel dati: **Tiefe Ewigkeit** — Globoka večnost.

„Človek potrebuje večnosti kakor njegova pljuča kisika. Je v vdihavanju časa nekaj dosledno sproščenega in vedro nezavednega? Ali pa je v tem, kar dihamo, še največ saj in smradu?“ sem rekel.

Prijatelj... plezalec po pogorju absolutnega, ni oporekal. Vzopredno je pletel svojo misel o tem.

„Kaj pa, če pasti v izvirni greh ni bilo nič drugega kot pasti v čas?“ je rekel.

Večkrat sem potem mislil o tem, ali čas, ta zamolkla pokrajina našega človeškega karavanjenja, ni v bistvu izgnanstvo.

Domovina že ne more biti. V Dachau ni bil domovina niti drevesom. V Hirošimi niti kamenju.

* * *

„V vero, ki je tebi samoumevna, se moram jaz kopati kot voluhar. Verjameš, da ga ni ugovora proti krščanstvu, od miselnega do zgodovinskega, da se ne bi bil moral pretakniti skozenj? To je bilo eno samo gvozdjenje iz kamina v kamin.“

„In je še?“

„Še, kljub občutku, da od mene teče nekam vrvi, da sem nekam pripet. Iz takšne smeri se je mogoče dokončno izgovozditi samo v večnost.“

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

NEDELJSKI DNEVNIK: „SLOVENCE JE TREBA UKINITI!“

„Mislim, da so Slovenci politično nevarni in domišljivi. Šovinisti so in imajo se za posebneže. Neresno je in neokusno, ker želijo s tem nekaj povedati...“

„Postrelil bi vse tiste, ki so proti enotnosti in socializmu.“

„Slovence je potrebno preprosto ukiniti... So narod zase.“

„Kako naj jih imam rad, ko pa Križaj, ki zna srbohrvaško, govori po jugoslovanski radioteleviziji slovensko?“

„Potrebna nam je bratomorilska vojna, dokler jih ne iztrebimo.“

„Občudujem njihovo organiziranost in slog, toda ne maram njihovih fašistoidnih idej, ki lahko slabo vplivajo na mladino.“

Teh stavkov nismo prepisali s straniščnih zidov. Prepisali smo jih iz 608. številke *Lista mladih* Srbije z dne 10. maja 1987. List se imenuje *NON*, to je tedenski mladinski list (*Nedeljne omladinske novine*).

V tej številki so objavili prvi del, kot kaže, „nadaljevanke“ *Šolarji in Slovenci* pod naslovom *Bratomorilska vojna s petardami*. Ko preberete tekst, ne morete verjeti, da je to res natiskano, četudi gre le za nekatere „urejene“ izvlečke iz ankete med učenci nekaterih usmerjenih šol v Beogradu.

Mladinski vetrovi, ki pihajo iz Slovenije, so vplivali, da se beograjska mladina vse bolj pogosto pogovarja o Slovencih, piše v uvodu. Anketarka ugotavlja, da je majhno, toda opazno število takih, ki odobravajo „slovenske mladinske vetrove“. V članku piše, da je posebno zanimivo to, da so številni anketiranci zavrnil kakežnoli odgovore, češ da jih zadeve ne zanimajo, ker imajo „mnogo bolj pametne posle, s katerimi se ukvarjajo“.

„Usmerjeni“ učenci so odgovarjali tako, da so se predstavili z imeni ali pa so odgovarjali vseprek, v zboru, med glavnim odmorom. Tedaj je anketarka zapisala tudi tiste najbolj grozljive stavke dijakov, ob katerih človeku stopijo lasje pokonci. „V takšnem razmerju sil se skoraj ne občuti glasa in navzočnosti preudarnih, ki si prizadevajo spoznati objektivnost vsega, kar se dogaja na političnem prizorišču,“ končuje člankar.

Ob tem se lahko vprašamo, od kod mladim takšen besednjak. Iz kakšnega vodnjaka pijejo nekateri tako umazano vodo? Kakšno je „razmerje sil“ in iskreno priznavanje tistih, ki so najprej poklicani, da mladim objektivno z vseh strani pojasnjujejo sedanja dogajanja, razlagajo razmere in predloge, jih trezno in strpo analizirajo, jih sprejemajo ali jih zavračajo.

Kje so tisti v šoli in izven nje, ki bi pojasnili mladim: če nekdo nekaj predlaga, je to predlog predlagatelja, in če je to Janez, je to pač Janezov predlog. In če je predlog zavrjen, potem je zavrjen Janezov predlog, ne pa vseh Slovencev. Ali so po objavi takšnih mnenj dovolj glasno zazvonili zvonci in šolah (kjer so učenci odgovarjali s stavki, ki smo jih zapisali na začetku) ter oznanili začetek rednega pouka objektivnega presojanja, človečnosti in kulture, spoznavanja bratstva, utrjevanja enotnosti in različnosti, začetek pouka o razumevanju, lastnem preudarjanju in iskanju objektivne resnice? Ter o zavračanju zlaganih, nestrpnih in tako nezaslišano grozljivih mnenj, kratko in dolgoročno nevarnih, vzroke zanje pa nujno v kali (v rosi mladosti) spodrezati, vsekakor pa jih vsebinsko razčistiti do konca, ker se ne bi smela le potuhniti.

Grozljivo nepreudarni so namreč lahko tudi odmevi na takšne „ankete“, ki jih pa nikakor ne želimo.

Morda bo kdo povprašal (anketiral) za počutja tisočev potnikov vlaka bratstva in enotnosti, ki bo naslednje dni iz Srbije pripeljal prijatelje v Slovenijo na tradicionalni obisk k — prijateljem?

NEDELJSKI DNEVNIK, Ljubljana, 24. maja 87.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: SAMOUPRAVLJANJE JE NA BOBNU

Jugoslavija tiči v od vojne najtežji gospodarski krizi, tako povečevano samoupravljanje ne funkcionira v smislu njegovih pobudnikov. Odplačevanje dolgov v tujini — po podatkih Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) okoli 20 milijard dolarjev — hromi gospodarstvo. Potrošniške cene so lani poskočile za 93%, dirjajoči inflaciji ni videti konca. Kriza zaostre v večnarodni državi narodnostna nasprotja: trdni Sever se pritožuje, da zvezna vlada prosi pri njem denar za revni Jug.

Jugoslovani so si zadnja leta mogli za svoj dinar kupiti vedno manj. Morali so plačevati zmeraj več, če so hoteli obdržati svojo življenjsko raven, kar je uspelo le malokateremu, ker so se plače dvigale počasneje, kakor so naraščale cene. Samo cene za obleko so v zadnjih petih letih zrastle za 923 %.

Po najdaljšem valu stavk v zgodovini države je politični položaj zelo napet. Zdi se vprašljivo, če je vlada sposobna ukrepe, ki jih je za ozdravitev gospodarstva predlagala Svetovna banka, dosledno uresničiti. Križa razodeva nemoč vodstvenega vrha v Beogradu ob birokraciji posameznih republik. Gospodarstveniki so javno izrazili dvom o tem, ali se morejo zavedna podjetja ukrepov za ozdravitev gospodarstva, ki so bili medtem dani, držati, da ne omenjamo, ali so jih oblasti zmožne uveljaviti.

Mikulić je ponovno povedal, da hoče uresničiti program ustalitve in ozdravitve gospodarstva, ki je bil sprejet za pet let in ki izrecno predvideva večji svobodni prostor za oblike tržnega gospodarstva. Nekateri gospodarstveni strokovnjaki s severa mu očitajo, da se kljub vsem izjavam o svojih namenih poteguje za administrativne ukrepe.

S svojim prvim velikim paketom ukrepov, „intervencijskih zakonov“, ki imajo namen vzpostaviti dejansko razmerje med storilnostjo in dobičkom ter s tem v zvezi zajeziti inflacijo, je doživel Mikulić marca skoraj brodolom; razpravljanje o tem se v delu tiska ponavlja do danes, predvsem pa mora nositi posledice prebivalstvo, ker so ukrepi predvidevali zamrznitev plač, dejansko so pa povzročili pri plačah škodo. Beograjska vlada se je s Svetovno banko dogovorila o zakonih, ki naj bi postavili temelj za uvedbo nadaljnjih dejavnikov tržnega gospodarstva. Protesti delavcev so se dvignili konec februarja ob odločitvi parlamenta, da se plače zamrznejo na stanje četrtega četrtletja 1986. Ker so pa prišli načrtovani ukrepi delno v javnost že prej, so si številna samoupravna podjetja brž privoščila močne plačilne dodatke. Intervencijski zakoni so zahtevali ne le preklic poviškov, marveč tudi povračilo že izplačanih.

Val stavk, ki je upadel šele sredi maja, je znova oživil razpravljanje o sedanjih obliki delavskega samoupravljanja. Neki beograjski časnikar, ki piše za partijski časnik, je priznal, da prvotne oblike samoupravljanja ni več, da je ta izkrivljena in izmalíčena. Pobude iz vrst delavstva so zavrte po birokraciji v podjetjih, predlogi na številnih sejah preglasovani. Razlogi za delo so pri delavcih znatno upadli, s tem pa tudi storilnost.

Vzrok za to je večidel Zakon o združenem delu, ki je bil sprejet pred desetimi leti in ki je s 617 paragrafi določil osnove samoupravljanja. Povzročil je razdrobitev gospodarstva na 30.000 neodvisnih „temeljnih organizacij“. Zakon naj bi bil jeseni v več stopnjah znova oblikovan, a se o tem partijski voditelji posameznih republik prepirajo. Velik del partijskih vrhov z juga zagovarja ukrepe, ki naj prihajajo iz zveznega središča, medtem ko Sever bolj stavlja na tržnogospodarske dejavnike.

Ti ukrepi po mnenju jugoslovanskih strokovnjakov, ki imajo skušnjo z zahoda, zdaleč več ne zadoščajo. Boje se, da se bodo v trajajoči krizi narodne napetosti še bolj zaostriale. V Sloveniji je vedno znova čuti glasove, ki izražajo nesoglasje s tem, da mora republika z najvišjo storilnostjo in z najvišjim dohodkom na človeka ob manj kot enoodstotni stopnji brezposelnosti plačevati za Jug, ki se nahaja pod to ravnijo.

Nadaljnji vznemirljiv znak prihaja iz številčnih podatkov o brezposelnosti: okoli tri četrtine brezposelnih, ki jih je po neuradnih cenitvah 1,1 milijona, je mlajših od trideset let. Celo partijsko glasilo *Politika* je pisalo o „generaciji brez dela“.

Trenutno vlada v državi na splošno mir. A videz vara. Vsak dan lahko bruhne s strani delavstva nov vihar, ki utegne v najslabšem primeru privedi gospodarstvo na rob zloma.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 31. maja 87/33.

TRETJI DAN:

POZDRAV „ROMANJU ZAUPANJA NA ZEMLJI“

Op. Delovna skupina za mirovna gibanja v Ljubljani je poslala srečanju Romanja zaupanja na zemlji, ki ga je pripravilo taizéjsko gibanje, pozdravno pismo, iz katerega izpisujemo nekaj odstavkov.

Dragi prijatelji, veseli nas, da v teh dneh poteka srečanje Romanje zaupanja na zemlji prav v našem mestu.

Miru ne more biti v ozračju zastraševanja in groženj. Varnosti ne zagotavljajo vse bolj popolni vseprisotni in vseobsegajoči mehanizmi državnega nadzorovanja in kaznovanja. Vprašujemo se, če ni ta varnost, ki nam je vsiljevana od zgoraj, največja nevarnost, ki nam danes grozi.

Kako naj se sporazumevamo in ustvarjamo zaupanje, če se ne moremo srečevati? Polovici Evrope, ki je zajeta pod sovjetsko blokovsko gospodstvo, je odvzeta svoboda potovanja. Kako naj se sporazumevamo, če politični in ideološki interesi dušijo pretok informacij? Če je pošta pregledovana, če se prisluškuje telefonskim pogovorom, če stanovanje ni nedotakljivo? Koliko poštnih pošiljk nikdar ne prispe v roke tistim, ki so jim bile namenjene, koliko telefonskih zvez je prekinjenih, koliko publikacij in celó neobjavljenih rokopisov je zaplenjenih v (tudi nezakonitih) hišnih preiskavah! Pa ne le to! Koliko misli ne sme biti izrečenih in koliko besed ne sme biti objavljenih! Vse to se dogaja v Evropi, domovini demokracije.

Reči hočemo tole: brez svobode misli in govora, brez svobode tiska, brez svobode potovanja, brez vseh drugih človekovih pravic in državljskih svoboščin, brez prave demokracije ni in ne more biti zadovoljivega sporazumevanja, ne more biti zaupanja in miru. Živimo v sistemu, ki bi hotel ljudi otopiti za ta vprašanja, češ da živimo v najboljšem vseh možnih svetov. Dogaja pa se,

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

ZLATA MAŠA ŠKOFA STANISLAVA LENIČA

V Cerkljah ob Krki, rojstni župniji škofa Leniča, so proslavili njegovo zlato mašo v nedeljo, 5. julija. Domačini in farani iz sosednjih župnij, tudi iz mariborske škofije, so prostorno cerkev povsem napolnili, mnogi pa so morali slavje spremljati zunaj cerkve. Cerkljani so v besedi, pesmi in darovih pokazali, kako so tesno povezani s svojim rojakom, kako so živo spremljali njegovo delo in življenje, vesele in žalostne ure (na primer osem let strogega zapora).

V nedeljo, 12. julija, pa je v ljubljanski stolnici nadškof dr. Alojzij Šuštar pripravil svojemu najožjemu sodelavcu škofu Leniču veličasten praznik. Jubilatove zlate maše so se udeležili številni duhovniki iz različnih krajev Slovenije. Zlato-mašnika je v cerkev spremljalo blizu 80 duhovnikov. Z njim so so-maševali: pronuncij iz Beograda, nadškof Gabriel Montalvo, nadškofje Alojzij Šuštar (Ljubljana), Alojzij Ambrožič (Toronto,

Kanada), Franc Perko (Beograd), Alojzij Turk (Novo mesto) ter škofje Metod Pirih in Janez Jenko (Koper), Antonius Maanicus (Afrika), Jožef Smej (Maribor) in Jožef Kvas (Ljubljana). Navzoči so bili kanoniki ljubljanskega stolnega kapitlja ter zastopnika novomeškega in mariborskega stolnega kapitlja. Izseljenske duhovnike pa je zastopal Janez Pucelj, tajnik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov v Zahodni Evropi. Množica vernikov je napolnila veliko stolnico, bili so znamenje iskrene hvaležnosti vseh, ki jih škof Lenič prijazno sprejema, pristrčno nagovarja ob razlaganju božje besede, prijateljsko posluša, poje in moli. Za ta dan je vsem na spominske podobice zapisal: Hvalite z menoj Boga za 50 let duhovniške in 20 let škofovske službe. Za to obdobje služenja Cerkvi in slovenskemu narodu se mu je med mašo zahvalil nadškof Šuštar. Zbor pevcev na stolnem koru je pod vodstvom prof. Jožeta Trošta ter ob orgelski spremljavi prof. Primoža Ramovša bogoslužje spremljal v veličastno pesem zahvale Bogu za človeka, duhovnika in škofa, ki ga je — po

Prvo spoznanje je, da ni političnega gibanja brez opozicije. Legalne ali ilegalne, pač odvisno od sistema. Druga resnica je, da nas ni opozicija zadolževala v tujini in pripeljala do socialnih napetosti. Pogosto jo uporabljamo kot kritje za najrazličnejše neodgovornosti, ki bi rade obdržale privilegirano položaj.

TELEKS, Ljubljana, 13. maja 87/23.

besedah akademika dr. Emilijana Cevca — Bog podaril slovenskemu narodu in njegovi Cerkvi. V župnijskem stolnem glasilu pa je o škofu Leniču zapisal dekan ljubljanskega stolnega kapitlja, dr. Anton Cepon, da se s škofom Leničem poznata že 62 let. Med drugim je zapisal tudi tole: „Izredno skromen in priljubljen med sošolci je (Lenič) hitro napredoval v modrosti in znanju. Zelo priden in zraven še talentiran je z veseljem in z lahkoto študiral. Bil je izvrsten pevec in njegov glas je že takrat odmeval kakor zvon... Še tole bi rad zapisal: Kar je v zvoni-

Nova cerkev VSEH SVETIH v župniji Sv. križa na ljubljanskih Žalah je bila posvečena konec maja.

Del udeležencev mednarodnega MOLITVENEGA SREČANJA v župnijski cerkvi v Šiški v začetku maja.

ku stolnice Codellijev zvon, to je na ambonu v stolnici zlatomašnik — škof Lenič. Romano Guardini je nekoč dejal: „Le tisti nekaj ve, ki je kaj trpel.“ Naš jubilarnt je bil osem let v zaporu in to več kot leto dni v samici . . . Pa vendar pravi, da ne gleda nazaj in da vsem vse odpušča.“

Družina, 19. julija 1987

SLOVENSKI NOVOMAŠNIKI, DVA DRUŽINSKA OČETA DIAKONA IN PRIHOD SESTER MATERE TEREZIJE V SLOVENIJO

Letos je bilo 29 slovenskih diakonov posvečenih v duhovnike. Štirje novomašniki koprške škofije so bili posvečeni na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, v Marijini cerkvi v Logu pri Vipavi. Posvečenje šestih novomašnikov ljubljanske nadškofije je bilo v ljubljanski stolnici prav tako 29. junija. Tu so bili posvečeni tudi po en lazarist, jezuit in salezijanec. V mariborski stolnici pa je bilo posvečenje enajstih novomašnikov mariborske škofije in enega mino-

rita že v nedeljo, 28. junija. Na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, pa sta bila v Gornjem Gradu posvečena še dva mariborska novomašnika in en salezijanec. Ostala dva novomašnika pa sta bila posvečena drugod.

Med 15.000 stalnih diakonov v katoliški Cerkvi, v glavnem poročenih moških, sta se v nedeljo, 21. junija, uvrstila tudi Alojzij Rojko in Imre Jerebic. Oba sta diplomirala na teološki fakulteti v Ljubljani. Prvi se je rodil leta 1930 v župniji Sv. Ana v Slovenskih goricah, sedaj pa živi v župniji Ljubljana-Štepanja vas. Drugi je bil rojen leta 1950 v Odrancih (Prekmurje), kjer je za župnika znani pisatelj msgr. Lojze Kozar. Oba, Rojko in Jerebic, imata po troje otrok, prvi je uradnik, drugi socialni delavec. Nadškof dr. Alojzij Šuštar je dne 16. julija 1987 s posebnim odlokom potrdil redovno skupnost sester matere Terezije iz Kalkute Misijonark ljubezni v ljubljanski nadškofiji. Podlaga za bivanje in delovanje je dogovor med m. Terezijo in ljubljanskim nadškofom z dne 19. 8. 1986. Sestre imajo

Zgodovinsko izjavo večera (5. maja na Filozofski fakulteti v Ljubljani) je izrekel Tonči Kuzmanič: „Slovenija je prva skupnost v Jugoslaviji, ki je razpadla. Razpadla je na uradno partijsko politiko, kulturniško stranko in alternativo.“

MLADINA, Ljubljana, 15. maja 87/7.

svojo hišo (to je njihov prvi dom v Sloveniji) na Ježici v Ljubljani. Hiša je bila blagoslovljena na praznik Karmelske Matere božje 16. julija 1987. Ta dan so se štiri sestre naselile v novi hiši. Njihov naslov je: Misijonarke ljubezni, Kališnikov trg 7, 61113 Ljubljana.

od tu in tam

AJDNA NAD POTOKI

Arheološko najdišče Ajdna nad Potoki pri Žirovnici so dne 14. julija obiskali predstavniki Kulturne skupnosti Slovenije, Zavoda za spomeniško varstvo Kranj, Gorenjskega muzeja Kranj, GG Bled in drugi, da bi si ogledali začetek konservatorsko-restavratorskih del. Ajdna že nekaj let sodi med najzanimivejša arheološka najdišča v Sloveniji, izkopavanja pa so se začela leta 1976. Dosedanje najdbe so pokazale, da je Ajdna kot pribežališče nastala v petem stoletju in nepretrgoma živela še v devetem stoletju. Doslej so odkopali kulturni objekt s skeletnimi rogovi in več predmetov, odkrili pa so tudi več drugih objektov. Zadnje letošnje odkritje je vzhodna lopa. Ajdna je pomembna tudi zaradi naravnih znamenitosti, zato njeno odkrivanje spremljajo znanstveniki različnih področij doma in v tujini.

BREZJE

Dne 20. junija 1987 je bilo na Brezjah 19. vseslovensko romanje v Marijinem letu, ki ga je razglasil papež na letošnje binkošti. Slovesnost somaševanja z zastopniki slovenskih župnij je vodil beograjski nadškof dr. France Perko.

CERKNICA

Meseca julija je bila Cerknica v znamenju mladih raziskovalcev in jamarjev. Proučevali so značilnosti kraškega sveta, predvsem Cerkniško jezero z okolico. Razdeljeni so bili v arheološko, biološko, geografsko, etnološko in speleološko skupino, ob koncu tabora pa so pripravili v cerkniški osnovni šoli še zanimivo razstavo rezultatov svojih proučevanj in spoznanj. Druga skupina mladih pa je urejala te dni park pri gradu Snežnik.

ČRNOMELJ

V črnomaljski ljudski knjižnici je bila v prvi polovici julija razstava poštnih znamk. Razstavo je v sodelovanju s knjižnico pripravilo domače filatelistično društvo „Oton Župančič“.

GRIŽE

V nedeljo, 12. julija, je bilo v letnem gledališču v Grižah 2. srečanje slovenskih citrarjev Zlate citre.

... slovenska skupnost danes ni ogrožena le od zunaj, ampak tudi z lastno ideologijo in tako imenovano vodilno strukturo, kar zgovorno izpričuje zadnji mariborski primer. Še vedno so močne dogmatske sile, ki si skušajo podrejati smisel umetniških sporočil in hkrati tudi ljudi. — Rudi Šeligo, predsednik Društva slovenskih pisateljev.

TELEKS, Ljubljana, 13. maja 87/8.

... Potem prideš v svoje mesto, Ljubljano, in se srečuješ z obrazi — z zaskrbljenimi, zamrznjenimi, poparjenimi od uradniške funkcionalnosti. Kakor da bi nosili masko. Šablonizirani človeški obrazi, frazersko programirani v „samoupravnih“ računalnikih, kakor da so ves ljubi dan prežali za dohodkom, imetjem, položajem; obrazi, ki so konfekcionirani za existenco topega, nemega in slepega upravitelja fabrik in delavnic.

Srečaš jih na vseh koncih in krajih. Zaustavi se na Tromostovju in motri te ljudi, opazuj jih v vlakih, na avtobusih, v kinematografih, na cestah, na zborovanjih!

Pa bi človek vendar moral zrcaliti človeško in božansko dušo, kakor jo je vselej odzrcaljal zemlji in samemu sebi neodtujen človek.

To božansko moč bi rada odkrivala na obrazih ljudi, ki stopajo iz cerkve. Toda včasih je prav žalostno — od božje daritve gredo mrki, zgrbančeni, nesrečni obrazi s povešenimi očmi. Je to reklama za nebesa? Fotografija takih obrazov in procesij? So naši romarji v svete kraje, v velika mesta kaj drugačni od drugih izletnikov?

Jože Zdravec, To je torej tisto življenje (Družina, Ljubljana).

Na njem so nastopili številni godci tega glasbila in tudi skupine iz različnih krajev Slovenije kakor tudi iz zamejstva. Že dopoldne je bila v dvorani kulturnega doma razstava citer, nastop citrarjev pa se je pričel ob 14. uri. Organizatorji so tudi tokrat poudarjali, da so Zlate citre izključno srečanje in nimajo nikakršnega tekmovalnega značaja.

KRANJ

Devetintrideset udeležencev iz devetih držav, večina iz ZDA, je začelo 20. julija štiritedensko poletno šolo slovenskega jezika v kranjski gimnaziji. Mladi so z lektorji slovenskega jezika delali v treh skupinah. Zanje so pripravili tudi različne interesne dejavnosti, od tečajev folklorne, slovenske zgodovine in literature, srečanje s slovenskim pisateljem, ogledom domačega filma, koncertom od pogovora o jugoslovanskem enopartijskem sistemu — kar pomeni „ureditev države“. Vendar za večino udeležencev, slovenskih potomcev, je udeležba v poletni šoli pomenila tudi iskanje korenin slovenstva.

LAŠKO

Bogat in izviran program, poceni pivo in lepo vreme, v prvi polovici julija, so enega večera zvalili v Laško, kjer so potekale prireditve Pivo in cvetje 87, več kot 30 tisoč obiskovalcev. Laščani računajo, da so letos v teh dneh gostili več kot 75 tisoč ljudi, kar je več, kot so pričakovali, in hkrati absolutni rekord vseh triindvajsetih let, odkar v Laškem prirerejajo to veliko turistično slavje. Program, poln kulturnih in zlasti še etnografsko obarvanih dogodkov, so zaključili s pravo kmečko ohcetjo.

LIPICA

Na matičnem Krasu je registriranih več kot tisoč podzemskih jam, od katerih jih je 29 samo v bližini Lipice. Ena od njih je Vilenica ob cesti Sežana-Lokev, ki je pred odkritjem in odprtjem Postojnske jame in Škocijanskih jam veljala za največjo kraško znamenitost na svetu. Dolga je 700 metrov, obiskovalci pa lahko pridejo 187 metrov pod površje.

V bližini so poleg svetovno znanih Škocijanskih jam pri Divači še

SREČANJE MAVRIČARJEV iz župnij ljubljanske nadškofije konec maja na Brezjah.

Kačna, Košava in Žibernova jama, v okolici Sežane pa (Tomažkova) jama kristalov, Brunlova in Škamplova jama.

LJUBLJANA

Konec junija so se z dovoljenjem zveznega izvršnega sveta podražili kruh, mlečni izdelki in pivo — kot posledica podražitve kmetijskih pridelkov oz. surovin. Ali se je s tem kaj popravil dohodkovni položaj kmetijstva? Skorajda nič, saj te dražitve ne dohajajo inflacije in vse več je glasov, naj bi se cene oblikovale prosto, po zakonu po-

nudbe in povpraševanja. Po zadnjih izračunih (velja za obdobje junij—julij 87) stane liter mleka na „družbenih“ mlečnih farmah v povprečju že 223 dinarjev, na zasebnih kmetijah pa v povprečju 171,5 dinarjev, kar je mnogo več, kot je dovoljena odkupna cena, ki znaša ob 3,6-odstotni tolšči 127,5 din (plus premija 15 din za liter družbenega in 10 din za liter zasebnega mleka). Podobno je pri pitanju, kjer znaša odkupna cena pitanega goveda po zadnji podražitvi 812,46 din, lastna cena na družbenih obratih 1,289 din, pri kmetih pa 1,239 din. Kako naj bodo potemtakem sedanje odkupne cene spodbudne za rejo?

MARIBOR

V Podjetju za PTT promet Maribor letos predvidevajo vrsto novih naložb. Tako bodo v Šentilju razširili krajevno avtomatsko centralo za 500 telefonskih priključkov in hkrati povečali tudi medkrajevno povezavo za 36 visokofrekvenčnih prenosnikov. V Jurovskem dolu bodo zgradili krajevno telefonsko omrežje za 300 uvodnih parov.

Sedanje in nove naročnike bodo vključili na avtomatsko telefonsko centralo Lenart. V Oplotnici načrtujejo krajevno telefonsko omrežje za 1000 uvodnih parov ter visokofrekvenčno povezavo med vozliščno centralo Slovenska Bistrica in krajevno centralo s 24 medkrajevnimi vodi.

RADENCI

Po treh letih gradnje so v Radencih odprli novo cerkev Cirila in Metoda, ki bo odslej služila opravljanju verskih obredov Radenčanov, okoličanov in številnih gostov zdravilišča v Radencih.

Cerkev, ki je delo arhitekta Blaža Slapšaka iz Ljubljane, bo poleg tega, da bo omogočila opravljanje obredov za večje število vernikov, tudi arhitektonsko obogatila Radence, saj je stavba sodobnih oblik že zdaj požela precej priznanja.

ŠKOFJA LOKA

V soboto, 4. julija, so se srečali na „tradicionalnem“ izseljenskem pikniku v Škofji Loki slovenski izseljenci. Med tokratnimi gosti sta bila tudi pevska zborarja in Jadran, v katerih pojejo rojaki na tujem. „Zarja“ prihaja iz Clevelanda, kjer je bila ustanovljena 1916.

VIŠARJE

Na dan sv. Janeza Krstnika, 24. junija, je bila tudi letos uradno odprta višarska božja pot, a žal nova žičnica še vedno ne deluje. Obljubljali so, da naj bi po raznih pregledih in delih okrog poslopja stekla konec meseca julija. Z ozirom na prejšnjo bo velika pridobitev, saj bo v eni uri prepeljala v malih kabinah, ki jih je 25 in nprestano krožijo, 800 oseb namesto 200 v prejšnji gondoli za 35 romarjev in izletnikov.

Poleti je maša na Sv. Višarjah vsako nedeljo ob 12. uri. Sveto mašo opravlja p. Filip OFM.

Politična oblast (ZKJ) je ujeta v dvojno zanko: če gre v spremembe, bodo te spremembe prej ali slej postavile pod vprašaj njeno monopolno vlogo..., če pa ne gre v spremembe, bo njihova odsotnost še hitreje postavila pod vprašaj legitimnost politične oblasti. — Pavel Ganter.

MLADINA, Ljubljana, 5. jun. 87/7.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

k sreči, prav nasprotno: našo občutljivost zanje je izostril; in to lahko rečemo tudi za naše prijatelje in znanke v drugih državah socialistične polovice Evrope. Demokracija ni samoumevna niti v celoti dosežena niti zamčena. In tu se po našem mnenju začenjata sporazumevanje in vzpostavljanje zaupanja, tu se začinja ustvarjanje resničnega miru.

Jugoslavija vodi politiko prijateljskega sodelovanja z večino drugih držav. Kljub temu pa smo še prepogosto priče javnim nastopom, ki nas hočejo prepričati, da so na drugi strani meja sami sovražniki, ki nenehno brusijo nože. Vaše srečanje lahko prispeva k premagovanju te psihologije (da ne rečemo patologije) in k razbijanju podob sovražnika ter kulturnih in nacionalnih predsodkov.

Vaše srečanje je srečanje verne mladine. Jugoslovska ustava zagotavlja enakost ljudi ne glede na razlike v veroizpovedi. In vendar v zadnjem času zaskrbljeno opažamo, da duh t.i. militantnega ateizma še ni preteklost.

Bolj ko družba spoznava, da je nesmiselno kategorizirati ljudi glede na njihovo prepričanje, bolj grobi in nestrpni so napadi nekaterih državnih in partijskih funkcionarjev, ki se ne morejo sprijazniti z „duhom časa“, na tiste, ki mislijo drugače.

Pravica do ugovora vesti služenju vojaškega roka v Jugoslaviji še vedno ni priznana in oporečniki morajo trpeti dolge in ponavljajoče se zaporne kazni ali pa psihične pritiske.

Mirovniki se zavzemamo za to, da bi bila pravica do ugovora vesti ustavno pripoznana, prav tako pa se zavzemamo za dopolnitev ustave, ki bi zagotavljala enakost vseh državljanov, ne glede na njihovo svetovno-nazorsko ali drugo prepričanje.

TRETJI DAN, Ljubljana, jun. 87/8.

TELEKS:

O „KREPITVI ODGOVORNOSTI“ IZ ŽABJE PERSPEKTIVE

Odrinjenost demokratične javnosti od odločanja o družbenih zadevah in od nadzora nad političnimi institucijami in nosilci funkcij skušajo le-ti zakamufilirati s parolo o „krepitvi odgovornosti“. Poučeni z večdesetletno prakso do danes že lahko rečemo, da ta skovanka služi samo ustvarjanju kulise, za katero brez vpogleda in vpliva javnosti odločajo ozke skupine in močni posamezniki.

Našim ljudem, ki so krilatice „pogoltnili“, je dolgo časa pomenila neko upanje in zaupanje. Pri ljudeh, ki imajo bogate izkušnje s „preživelom“ (klasično) demokracijo, pa naše spakedranke zbuja resne dvome, saj ne morejo razumeti, kaj naj pomeni „krepitev odgovorno-

sti“. Oni namreč poznajo samo odgovornost in neodgovornost.

Kaj je pravzaprav odgovornost po preprosti človeški pameti?

Bržkone je to tudi vestno, natančno in pravočasno izpolnjevanje dolžnosti, ki jih človek prevzame z določeno funkcijo. Odgovornost je v tem, da dela dobro in v okviru pooblastil. Odgovornost je, da človek svojega dela ne skriva pred tistim, ki mu ga je zaupal, še več, da mu o svojem delu objektivno in redno poroča. Odgovornost je, da v trenutku, ko nalog ne zmore, to odkrito prizna onemu, ki mu jih je zaupal. Odgovornost je, da se — če več ne zmore — pošteno in častno umakne onemu, ki bo zmogel. Odgovornost je tudi to, da tisti, ki človeku zaupa opravljanje nalog, le-tega zamenja (odstavi), če on sam ne vidi, da zaupanih nalog ne zmore.

Sicer pa to pri nas zveni kot pravljica, kajti skrivnost problema je v tem, kdo koga dejansko postavlja na posamezne dolžnosti. Dobro se namreč razumemo, da smo zgoraj mislili na odgovornost do demokratične javnosti. Ker pa ona domala nikogar ne postavlja, tudi nima na voljo sredstev in poti, da bi koga zares prišla za besedo ali ga celo odstavela.

Kar zadeva že kar perverzno izgovarjanje, da v naši ureditvi, v kateri se tako bogato prepletajo organi in vezi odločanja, ni moč jasno ugotavljati neposredne odgovornosti, je treba razločno povedati, da je to čista laž. Iz ustave, statotov, poslovnikov, pravilnikov . . . vemo, za kaj je pristojen ZIS, za kaj CK, za kaj delavski svet, za kaj direktor itd. Torej vsak od njih za to, kar sodi v njegovo pristojnost, neposredno odgovarja. Razlika pa se pokaže v praktičnem življenju. V resnici se sploh nimamo kaj pogovarjati o tem, ali je npr. jasno, za kaj odgovarja šef zvezne vlade. Odgovarja tudi za deformacije, ki jih mora vlada preprečevati. In ker je vse to jasno, je jasno tudi to, da gre pri vsem skupaj le za sistematično ignoriranje demokratične javnosti, ki ji ne samo naravno, ampak tudi po postavah edini pripadajoča oblast in vpliv. Razumljivo je torej, da je parola o nujnosti hitrejše demokratizacije silno aktualna „v najbolj demokratični in odprti družbi na svetu“.

Kako naj pričakujemo od vlade odgovorno ukrepanje proti brezskrupuloznim monopolistom (električnim, nartarjem), ko pa sama uničuje narodno gospodarstvo s hiperproduktivnim tiskanjem denarja brez kritja, z naje-manjem pogubnih in neproduktivnih kreditov, ko krši celó ustavna določila o zakonodajni proceduri, ko daje potuho investicijskim samomorivcem!

Sem sodi tudi skoraj popolno ignoriranje vprašanj, ki jih pod pritiskom javnosti načinja SZDL — denimo stanje v zaporih, „družbeni“ avtomobili in številni privilegiji.

Ko tako razmišljamo o odgovornosti, o spoštovanju človeka, uveljavljanju ustavno zajamčenih pravic (da npr. svobodno pove svoje mnenje), nas „prizadeti“ posamezniki ali „forumi“ zavračajo s trditvijo, da ne razumemo duha družbe, potreb našega razvoja, da pozab-

(dalje na strani 39)

Josip Jurčič

deseti brat

Ko se pod večer odpravi vsa lovška družina domov, ostane Kvas v gozdu, češ da utegne izslediti še drugo divjo kozo. Marijan se je bil že prej poslovil od ostalih in se odpravil v hosto. Zdravnik Vencelj je Kvasu zašepetal, naj se varuje preprirov z Marijanom.

Lovre ga debelo pogleda. Ali kaj ve ali sluti? Ni mogoče, to je menda govoril brez misli.

Krene brž, ko pride lovcem izpred oči, proti Skalam. Tu je bilo med vasjo in hosto veliko porobje. Proti zahodu je viselo strmo pečevje, pre-raslo z leščevjem in trnjem, proti vzhodu pa je bila tjakaj do meje peščena zemlja, po kateri je med brinjem in kotanjami redko rasla starikava resa.

Tik roba se uleže Lovre na tla in prisloni svojo nenabito puško ob kamen. Ravno se je na vzhodu dvigoval mesec, velik in bled. Bolj sentimentalen zaljubljenec, kakor je bil Lovre Kvas, bi gotovo govoril nanj glasen monolog in ubogi svetilki na nebu dajal oči, sluh in pamet, pozabivši, da luno mi črvi, ki lazimo po tej zemlji in menimo, da presegamo veselje, pač malo skrbimo. Kvasu pa je bilo zdaj lune malo mar. Imel je v glavi druge reči.

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Tu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tu je tudi študirani štric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi desetega brata Martina Spaka, posebneža Krjavlja, bližnjega graščaka Piškava in njegovega sina Marijana.

Kvas se zagleda v Manico in ta ga je pripravljena čakati, da konča študij. Ta ljubezen silno potare Marijana, ker si je obežal Manico za ženo.

Graščak na Slemenicah povabi vrsto znancev na godovanje. Po kosilu pride Krjavelj povedat, da je videl v hosti divjo kozo. Vsa družina se odpravi na lov. Učitelj Zmuzne ustrelil eno kozo, druga je ušla. Marijan naroči skrivoma Kvasu, naj ga počaka vrh Skal, da se o nečem pogovorita.

Dasi je skoro želel, da Marijana ne bi bilo lesem, ga je vendar težko čakal, ker si ni mogel misliti, kako se bosta pogovorila, posebno na tako samotnem kraju. Enkrat mu je prišla misel, da bi se morda hotel ž njim bitti. A ta misel se mu je zdela preneumna. Moral bi biti ta Marijan bolj romantičnega duha, da bi mu prišlo na um kaj takega. Ko bi vedel, da je mladenič bral veliko tistih romanov, ki jih Cervantes v Don Kihotu šiba, bi se mu zdelo še mogoče, a tako mu ni niti zaupal, da bi vedel, kaj je tista nespametna sodba, ki ji pravi svet dvojoj. Zastavil si je tudi vprašanje, kako bi ravnal, ko bi se mu pripetilo kaj takega. Čutil je, da bi bil hudoben duh v njem skoro pripravljen. A pamet, sodnica pri dilemi „da“ ali „ne“, je odločila naravnost za poslednje. Naj bi se reč iztekla tako ali tako, zanj bi bila izgubljena ona in svet. In vendar je njo šele spoznal, svet se mu je šele odpiral, kako bi ga mogel zlahka zgubiti prej, preden je izpraznil namenjeno mu kupo — bodisi sladkega veselja ali bridke tuge. Ko se je teh misli zavedel, se je moral glasno zasmejati. Obenem pa je čutil, da se je nekdo s palico dotaknil njegove noge. Bil je deseti brat.

„No, no! Pečena mačka! Tako vesel? Pa tukaj? Kaj si iznašel morda, da so gori v le-tej réti“ — kaže na luno — „tudi neumni zaljubljenici, in to te je tako razveselilo, da se ti je pečica potresla?“

„Nič takega nisem iznašel, Martin! Kje pa si bil? Kako, da hodiš tod domov?“

„Ti, prijatelj, jaz bi te lahko vprašal, kje je moj dom. Poprašal bi te tudi lahko, kaj delaš tukaj. A vsega tega nočem, ker sem vesel, da sem te enkrat slišal, kako se smeješ. Prav je tako, človek mora biti vesel in poskočen. Zato te rajšim vidim, da si enkrat vesel, kakor da bi ne bilo snega tri zime in bi ne bilo treba čevljev. Sicer imaš vedno navado, da delaš obraz na kisko kakor tisti ubožni oče, ki razdeli zadnjo plesnivo skorjo med svoje tri paglavce, sam pa pokadi luknjo tobaka, da si utolaži kruleči želodec. Pa to ni prav! Človek naj se drži kisko včasih, kakor za praznik, postavim, kadar nima delati kaj bolj poštenega, kot premišljati ta svet in njegove madeže.“

Nastajala je tema. Vsak čas je moral priti Marijan. Zato je Lovre mislil, kako bi Martina zlepa odpravil.

„Lahko noč, Martinek, če greš spat. Jutri kaj pridi!“ pravi.

„Je! Kure in otroci se zarijō že zdaj, pošten človek pa ne mara za dve, tri ure, ne mara, če se pomudi pri dobrem možu. Kaj ne moreva tu kakšne razdreti, ki se nama bo zdela modra? Zakaj če se hočeva midva iz oči v oči malo pohvaliti, lahko rečeva, da sva moža, kakršnih matere ne pobirajo za plotovi, in vodē takih ne prinesō, ampak rodili sta naju pravi materi. Še večkrat bo šel dež, preden se bosta zlegla in zvalila na dan dva enaka. Ni vsaka ženica ob tem času.“

„Pojdi pa v grad, če še ne greš spat! Tam je lepa družčina, pijače lahko dobiš!“

Martinek se čudno nasmehne. Spoznal je bil, da bi ga prijatelj Kvas rad odpravil. Videlo se je, da je hotel nekaj vprašati, pa se je premislil in samo rekel: „Pijače bo deseti brat med gospodo dobil? Da, ko bi bil kdo drug, dobil bi je. A zdaj mu najrajši dadō — kakor ribniškimi povabljenecem, ko se je ženil Urh Prekanjeni z Marjeto Režajlo — tepkovca in pisker lesnikovca. Drugod pa nimajo zanj še zavdāvice. Bog te obvaruj in naj se ti sanja o sami ljubici!“

Rekši, odide. Komaj pa zavije za grmovje toliko, da ga ni mogel Kvas več videti, postoji in čaka.

PETNAJSTO POGLAVJE

Zrela hruška sama pade.

Narodni pregovor

Martinek ni dolgo stal na svoji preži, ko je zagledal, da nekdo prihaja. Kdor ne bi imel tako ostrih in dobrih oči kakor on, ne bi spoznal Marijana, kajti bilo je precej mračno in vedno ga je zakrivalo grmičje.

„Kaj imata pač ta dva tukaj opraviti?“ godrnja deseti brat ter naglo zavije navzdol in potem počez. Pripognjen prileze tiho prek kamenja do mesta, kjer sta bila mladeniča.

Kvas je bil vstal in stal nasproti Marijana.

„Jaz bi vedel samo za enega človeka na svetu, kateremu bi na tako vprašanje zdaj precej odgovoril,“ je slišal Martinek govoriti Kvasa.

„No, bom pa še jaz govoril na kratko,“ pravi Marijan. „Če se v štirinajstih dneh, ne, v enem tednu ne odpraviš za vselej odtod zlepa, bom to povedal ljudem, ki jim je mar, da se Manica ne

GAMSOVA DOLINA pod Lovci, v bližini Sv. Višarij.

obesi na berača, ki je ne more vzeti. In če to nič ne pomaga, dobiš v glavo kroglo, pa ko bi bilo ne vem kaj.“

Dasi je imel ob takih besedah Lovre dovolj razloga, bet odbijati s cepom, se je premagoval in mirno dejal: „Marijan, naravnost vam povem, da sem vas imel za bolj blagega moža. Da mi podtikate nekakšne namene, kakor da bi jaz deklico samo začasno goljufal, vam ne morem zameriti. Želim, da bi me bolj poznali, sicer . . . “

„ . . . dobiš v glavo kroglo,“ je rekel Marijan Lovru

„Sicer je vse hinavščina, prazne besede, katerim se je dala preslepiti tudi ona. Povedal sem ti že, kar sem mislil. Jaz bi ti že drugače pokazal, ko bi ne bilo zavoljo nje. V enem tednu!“

„Prosim vas, dajte mi izgovoriti besedo! Žal mi je, da sem nedolžen vzrok vaše nesreče, a preverjen sem, da bi ne bili vi nič na boljšem, ko bi mene ne bilo nikdar v ta kraj. Ko bi bil vedel, da vas ona ljubi, bi se bil z vami veselil kakor prijatelj s prijateljem in nikdar ne bi bil poskušal zase ničesar in nikdar se ne bi bil tako spozabil, da bi vam bil po svojem namernem prizadevanju odtegnil ali ukradel njeno ljubezen, kakor mi očitata.“

„Kaj je nisi, lažnivec!“

„Menim, da mi le malo laži lahko dokažete. Verjemite mi ali ne verjemite: skraja, ko sem mislil, da je Manica vam namenjena in da tudi sama misli na vas, sem zatiral vsako ljubezensko čustvo. Zdaj pa, ko vem od nje same, da vam ni nikoli ničesar obetala, imam precej lahko vest.“

„Pa boš imel kmalu še lažjo, ko boš navezal culo in se pobral po svetu, od koder te je prinesel vrag.“

„Gotovo lažjo kakor vi, Marijan. Karkoli mi že storite, ne boste imeli drugega dobička, kakor da si boste lahko očitati, da ste zelo pomagali pripraviti v prezgodnjo nesrečo človeka, ki vam ni storil drugega žalega, kakor da vas je nekaj časa poznal. Lahko noč! Premislite, kar sem vam rekel, pa storite, kar hočete!“

„Prav je, da greš, ravno bi me bila skoro volja, zalučati te čez kamenje, da bi se nikdar ne pobral.“

„Pretepat se nisem prišel,“ pravi Lovre, „pa mislim tudi, da bi se vam ne dal vsakdo kar tako za nič lučati po kamenju. Če hočete skušati kaj takega, vam bo treba najti koga drugega, ne mene.“ Rekši, Lovre odide.

Svojo puško je bil pozabil na mestu, naslonjeno ob kamen.

Marijan je še obsedel. Kvasova mirna beseda in to, da mu ni mogel na marsikaj ničesar odgovoriti, ga je še bolj razkačilo.

„Ko bi je jaz po očetovi želji nikoli ne imel in ne iskal, ta pritepeni bukvar je tudi ne bo! Ko bi ga zdajle zlodej prinesel nazaj, da bi ga malo potrešel!“

In da bi svojo jezico, ki je ni mogel ohladiti zdaj nad Kvasom, poskusil nad njegovo tu ostalo puško, jo je srdito prijel ter jo zagnal pet sežnjevalč po grmovju.

To delo so dopolnjevale tri krepke in robate kletve.

Tik pred seboj je zdajci zaslišal preglasen, poreden smeh desetega brata.

„Ti grešnik, grešnikov sin! Kaj kolneš Boga in hudirja! Ali ne veš, da preklinjavci ne bodo videli nebeškega kraljestva?“

Po teh besedah se začne Martinek zopet krohotati.

Ko bi bil v tem trenutku prišel k njemu ne vem kdo od prijateljev, bi ga z jezo odgnal. Lahko se tedaj ume, kako je v njem zavrelo, ko je stopil predenj ravno ta človek in še s tem zaničevalnim smehom. Zdaj je bilo že drugič, da mu je v takem trenutku prišel pred oči ta mož kakor hudoben, nagajiv duh.

„Ti pes!“ je vpil Marijan in zavzdignil kopito svoje puške.

„Nič pes, ne dlake ne od psa ne najdeš na moji koži, samo malo ubogih človeških kosti, ustvarjenih iz takega očeta pa iz boljše matere kakor ti. Bog, ti mi odpusti greh, da te imam tako rad, da ti ne morem zbirati na tvoji črepinji oglja, kakor pravi v svetem pismu Salomon ali neki drug modrijan. Nu, nu, le pusti tisto kovano palico, le, že vidim, da je puška! Kaj praviš, prijatelj Narobe, mož Hudojezec, ali bo vzel bognasvaruj tega Kvasa v pekel ali ga bo peljal v zakonska nebesa z graščakovo hčerjo? Povej, kaj meniš! Jaz pravim, da bo tako, kakor sem dejal nazadnje; tebi bo pa odvrigel kaj odmečka. Ali bi ne bilo tako prav? Kaj?“

Za odgovor za neprimerno šalo je dobil Martinek s puškinim kopitom po kolenih, da je omahnil.

Ravno zdaj se je pokazala izza sivega oblaka lu-

*Večer po nevihti
na SV. VIŠARJAH.*

na in obsevala desetega brata, ki je prav pologoma odlagal kamižolo, čevlje z rame, palico in kučmo.

„Fante, udari še enkrat, da bom vedel, da se nisi spozabil, ko si me mahnil! Udari, če hočeš poznati desetega brata!“

„Ná, hudič!“ Rekši, mahne Marijan srdito vdru-gič.

Martinek uskoči novemu udarcu, pa v tem hipu drži Marijana z eno roko za puško, z eno za vrat.

Mladenič se je zvijal, da bi se berača oprostil, pa zastonj. Videl je, da ima Martin več moči, kakor bi je kdo pričakoval v teh koščenih, presušenih udih.

Zdaj pa zdaj je Martinek svojega nasprotnika vrlo pomikastil in smeje se vedno govoril: „Vidiš, vidiš, žaba! Tako se iztresajo norosti iz neumnih, prevzetnih buč! Ni pridno, če človek meni, da vse ustrahuje.“

In ko je jel Marijan zopet srdito otepavati z rokami in nogami, ga je Martinek zavihtel okrog sebe, zopet malo pomikastil in dejal: „He, konjiček, pohleven bodi in ponižen! Glej, kako bi te lahko neki mož zalučal čez pečevje v dolino, kakor si ti ravno prej obetal nekomu, ti zgaga, ti! In zalučal bi te kakor leskovo batino, da ne bi ostala cela nobena tvojih koščic, ko ne bi bil po nesreči sin nekoga, ki bi, to se ve, zapisal meni v testamentu za dediščino bolezen! . . . Le počasi, kadar se mi bo zdelo, te bom pa pustil. Ali se boš poboljšal? Bojim se, da si podoben tistemu psu, ki je

romal s svojim gospodarjem v cerkev, tam poslušal fajmoštrovo pridigo, da je krasti greh, pa je šel iz cerkve naravnost krast. Bomo videli.“ To rekši, ga pahne od sebe.

Srdit popade Marijan puško s tal in mahne s cevjo po Martinku, ki pa se z isto urnostjo kot prej umakne.

„Tako! Čakaj, nepoboljšljiva podlasica, jaz ti bom iztresel iz glave še druge muhe!“

Pa preden je utegnil deseti brat dobiti Marijana drugič v klešče, je ta odskočil tri korake in napel petelina pri puški.

„Eno stopinjo stori proti meni, pa bom sprožil!“ vpije srdito Marijan.

Martinek se zasmee in v enem skoku je bil pri njem. A puško je prijel nerodno, kajti v tem hipu se je sprožila. Martinek je imel kroglo v sebi. Vendar je bil še toliko pri moči, da je svojemu nasprotniku iztrgal orožje iz rok in ga ves divji lopnil s težkim kovanim kopitom po glavi tako, da se je zvrnil z razbito črepinjo.

Potem se tudi on ni mogel več držati pokonci, zgrudil se je na tla. Kri mu je curkoma tekla iz globoke rane pod prsmi. Z umazano ruto, ki jo je izvlekel iz nedrja, si jo je toliko zatlačil, da si je kri nekoliko ustavil, poprijel palico, čevlje, kamižolo in kučmo ter se vzdignil. Počasi se je vlekel naprej po stezi.

Mesec je na nebu lepo svetil in obseval mladeniča, ki je ležal na tleh kakor mrtev. Precej časa je bilo daleč okrog tiho, le murni in drug mrčes,

ki je prišel izza grmovja po toplem dnevu na večerni hlad, je žvrlel svojo enakomerno nočno pesem in tam doli iz vasi se je slišalo lajanje dveh psov, ki sta odgovarjala drug drugemu.

Čez kaki dve uri je bilo slišati ohripelo petje posamičnega glasu, ki je prihajalo počasi, a vedno bliže. To je bil stric Dolef, ki je šel iz Obrščakove krčme po svoji navadi precej vinjen domov.

Bil je že komaj streljaj daleč na samotni stezi, ki je držala prek Skal. A kakor se je videlo, se ni možu posebno mudilo domov, ker je na svojem potu večkrat zašepal malo vstran, zdaj pa zdaj padel v jarek in se zopet skobacal pokonci, najprvo na vse štiri, potem na dve, in vedno govoril. Naposled se je ustopil na grič in začel peti v dolino:

„Je huda zver ko sam hudir
ta žena moja, stara para,
ne dá pezdir miru nikjer,
me vara ven in ven in kara.“

„Rodovine sem dobre, poštenega očeta,“ je govoril dalje stric Dolef sam s seboj. „Pa tudi nisem bil nikoli tako neumen kot drugi ljudje ter nisem vtilkal vratu babjemu vragu . . .“

Rekši, se spotakne ob ježo in pade. Ker je na onem kraju svet visel še bolj kot kje drugje, je bilo za strica nevarno, da se ne bi odtrkljal v dolino. A Dolef je bil mož, ki je vince znal piti in nositi, tudi če ga je bilo po stari hvalni navadi nekaj odveč. Ko je ta mož, sin plemenitega očeta, zapazil,

da je v tej postelji glava veliko bliže osredju matere zemlje kakor noge, se je vrlo poprijel za brinov grmiček in po nekaj težavah se je okoli brina tako zasukal, da ni po naravni postavi kri več silila v glavo in da jo je lahko brez vse skrbi položil na krtino. Objemši brin še z drugo roko, je s slabotnim glasom pel:

„Bo prišla grenka smrt,
hramček bo zaprt,
glažek d'jan na stran,
jaz bom pa zakopan.
Dira la la la lom.“

Potem se čez nekaj časa zopet postavi na vse štiri in, ko dotiplje stezo, si, večkrat poskušaje zastoj, opomore na noge.

„Bomo zlezli domov. Pa še jutri. Dva bokala sem dolžan. Obrščak, delaj po pravici, ne pripisuj, saj smo kristjani; midva oba! Petra si vrgel ven in si ga! Kaj ti je htel? . . . Le prepira ne, tepeža ne! Potrpimo; vino je Bog dal, mi smo pa njegovi otroci; žganje smo pa sami napravili, če ne mi, pa drugi; saj

vinska trta
nima grla,
da bi sama
vince žrla.

Kaj boste vi? Pijte pa molčite! Ne veste drugega, kakor kar pričakate drugim ljudem iz ust. Jaz

Pot na LOVCE:
nad Kanalsko dolino.

pa sem poznal že drugačne pivce. I, ko bi tebe vragulja prinesla, ti moj prijatelj Fric! Precej ga imava kupo in zapela bi tisto, kako se že poje, čakaj:

Gaudeamus igitur,
juvenes dum sumus . . .

Ne znam . . .

Med tem samogovorom je prišel Dolef do tjakaj, kjer je ležal Marijan.

„Aha, tu je tudi nekdo, ki ne sme vina videti. Revež, jaz sem se tudi včasih tako nalezal, da nisem imel stopinje, zdaj pa . . .“

Dolef se spotakne in pade tik ležečega.

„Hoj, hoj! Brate moj, vstaniva!“

Zdajci zapazi, da je namišljeni pijanec — Marijan ter da je po glavi krvav. Znano je, da kaj čisto naglega in nenavadnega strezni človeka iz najhujše pijanosti kakor, postavim, strah. Dolfa pa, sicer miroljubnega in dobrotnega moža, ni utegnila nobena reč bolj prestrašiti kakor kri in smrt.

„Kaj še! Marijan ubit! Kdo je to storil, za križanega Boga?“

Pretipavši ga bolj natanko, je stari stric zapazil, da mladeniču žila še bije, da pa ima glavo prebito. Klical ga je, cukal in močil z roso po čelu, pa se ni ganil.

Na vzhodu se je jela žariti zarja, ko si je Dolef jenjal prizadevati in začel pomišljati, kam bi šel po ljudi. Odločil se je naposled na Polesek in je dirjal, kar so ga mogle noge nositi.

Težko je stari Dolef sklical iz postelje Krivca in Krivčevko, da jima je mogel povedati, kaj se je zgodilo, kaj je videl.

Kakor pa je oskrbnikova ženica slišala strašno poročilo, da leži mladi gospod v rebri pol mrtev, je bilo po gradiču Polesku toliko vpitja, da se je moral zbuditi tudi stari gospod.

„Kaj bo, kaj bo? O sveta Barbara, pomagavka v poslednji uri, Mati božja, pribežališče grešnikov, kaj bo!“ je vpila mati Krivčevka in lomila roke.

„Nikar ne kriči kot beraške kleščke, grča babja! Kaj bi tantigoval, ko nič ne pomaga, povej, kaj je početi!“ pravi njen mož, ki je stal nekaj časa kakor panj.

„Ti grdoba grda!“ je baba zmerjala in brisala solze. „Saj pravim, ti nimaš srca: trd kamen imaš v prsih; ko bi imel kaj srca, bi se jokal, samo če vidiš jokati mene, nikar pa, ko je ubit naš lepi, mladi, dobri gospodič. Oh, rane krvave! Kaj bo z našo službo, če je mrtev ali če šele bo!“

„Baba, tebe je Bog Oče ustvaril, ko je bil ravno slabe volje ali pa že truden; če te ni napravil sam bognasvaruj.“

„Drugokrat se pripravajta, zdaj pokličita vsaj gospoda, da bomo šli pogledat in ga prinesemo domov,“ pravi Dolef.

V tem hipu se odpro vrata in na prag stopi gospod Piškáv z nabranim čelom, s svečo v roki, razoglav in v dolgi halji iz tankega črnega platna. Ostro pogleda zbrano trojico ter osorno pravi: „Kaj to pomeni? Oba bom segnal iz hiše. Jaz nočem nikakega krika.“

Samo dve besedi je slišal Piškáv: „Sin umira!“ Pobledel je ko zid.

Po teh besedah se na vratih obrne in hoče oditi. „O milostljivi gospod, ko bi vedeli, kaj . . .“ je začela Krivčevka, pa stari ji jezno prestriže besedo:

„Nič nočem vedeti, molči!“

Zdajci popade Krivčevko sveta jezica, razkačena stopi za njim in prime za vrata.

„Črna živina ste vi in moj mož! Kaj ste vi oče, ko vaš sin zunaj na polju umira, vi pa pravite, da moram molčati, da vam še povedati ne smem?“

Samo dve besedi je stari slišal: sin umira — in bilo je dovolj. Barvo je sprevergel, pobledel ko zid, sveča mu je padla iz rok.

„Kaj praviš? Sin moj? Kje je Marijan?“

Na to hlastno vprašanje pa ni bila Krivčevka pri volji brž odgovoriti, kakor je gospod v svojem smrtnem strahu hotel, ampak mu je mislila še to in ono očitati, ker je menila: zdajci je urica. Pa stric Dolef ji je to skazil in v treh besedah povedal vse.

Takega ni starega gospoda na Polesku še nikdar nihče videl, kakršen je bil v tem hipu. Nekaj časa je stal kot okamenel in srepo gledal zdaj tega, zdaj onega. Pa koj je posnel z roko sive lase s čela. Kakor bi ne mogel več po svoji navadi zatajevati človečnosti in človeškega čuta, je postal naenkrat ves zgovoren, hitro in z neko skrbljivostjo je zapovedal, kaj naj se zgodi, in zaradi tega so kmalu potem koračili vsi trije, gospod Piškáv, Dolef in Krivec, prek polja.

Botra Krivčevka je pa jokala in tulila okrog Poleska, da je bilo strah. Popolnoma iz uma bi se pa rada dala, ko so proti dnevu prinesli Marijana, zavitega v rjuho in popolnoma v nezavesti.

bo še

med
nami
po
evropi

anglija

86-letna ga. Savič praznuje rojstni dan.

50-letnica
g. Antona
Kereca
v Astenu.

BEDFORD

Na cvetno nedeljo je v Bedfordu praznovala v krogu svojih najdražjih 86-letnico življenja ga. Fani Savič.

Gospa je že drugič vdova. Med Slovenci po svetu je bolj poznana pod prilikom Rešek. Njen prvi mož in sin sta bila 1945 vrnjena iz Vetrinja v Slovenijo, kjer so ju najprej mučili, potem pa ubili. Počivata v Kočevskem Rogu.

Kljub visoki starosti bere ga. Savič brez naočnikov. Mogoče je edina bravka Naše luči, ki jo je od prve številke do danes prebrala v celoti.

Slavljenki, na katero smo Slovenci na Angleškem zaradi njene poštenosti in pridnosti ponosni, želimo še mnogo veselih rojstni dni!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V Astenu je 23. maja, obhajal 50-letnico življenja g. Kerec Anton, rojen v Prosečki vasi na Goričkem, fara Pečarovci. Njegovo obletnico in god smo praznovali v nedeljo po sv. Antonu. Zaradi ženi ne bolezni ni mogel priti med nas, pač pa je dal za pijačo in jedajoč vsem, ki so bili tisto nedeljo v slovenskem centru v Linzu. Bog naj ga varuje in ohranja pri zdravju.

Zadnje majsko nedeljo smo zaključili šmarnično pobožnost. Po maši smo v našem centru obhajali rojstni dan ge. Darinke Ribič, rojene Grandovec. Do srede popoldneva smo ostali skupaj.

Na Binkošti smo začeli z Marijnim letom. Po maši smo pred Najsvetejšim molili posvetitev Materi božji.

Na praznik sv. Rešnjega telesa smo imeli tudi letos po maši procesijo s tremi blagoslovi. Zbor je prepeval evharistične pesmi. Čeprav je bila procesija le v cerkvi, smo le doživeli lepoto tega praznika. Sicer bi pa zaradi dežja ne mogli iti ven.

V nedeljo, 28. junija, smo skupaj praznovali god g. Janeza Zoreta in rojstni dan malega Karla, Kerečevega vnuka. Godovnjak in stari starši so plačali vse, kar smo pojedli in popili. Seveda smo slavlencem tudi zapeli „Kol'kor kapljic, tol'ko let“.

V nedeljo, 5. julija, smo obhajali god evropskih patronov sv. Cirila in Metoda. Obenem je bila to 20-letnica obstoja slovenske katoliške Misije v Linzu. Spodobilo se je, da je to nedeljo gostil „misijonal,“ ko smo se po maši zbrali v našem centru.

V nedeljo, 19. julija, smo imeli pred počitnicami zadnje mašo. Kljub temu, da jih je že nekaj odšlo na dopuste, se nas je zbralo kar lepo število. Po maši smo v Centru slavili rojstni dan g. Ludvika Sadla. Tudi rojstni dan g. Stanka Duhaniča mlajšega smo obhajali v Centru. Gostoljubje je krščanska krepost in

zato smo vsem slavljencom, ki obhajajo svoje praznike v slovenski skupnosti hvaležni. Saj nas to tudi povezuje v bolj živo občestvo.

Naša skupnost se je povečala za dve osebi. Ga. Toni Leeb, roj. Zorè, je 6. junija, rodila sina Štefana. Oče Albert in bratec Wolfgang sta se z mamico razveselila otroka. Štefan je bil krščen v soboto, 18. julija, v cerkvi Dobrega Pastirja v Linzu.

Za botra je bil g. Janez Zorè.

Prav tako je v Linzu rodila ga. Anita Lesjak, roj. Leitner, 22. junija, sina Kristjana Hansa. Sabina je tako dobila bratca. Posebej je bil ponosen na sina oče g. Jožef Lesjak. Omembe vredno je, da je bila mati dan pred porodom še pri naši maši, pa spet naslednjo nedeljo, 28. junija, seveda z otrokom. Kristjan je bil krščen v soboto, 11. julija, v uršulinski cerkvi, v kateri je oče toliko let bil ministrant. Boter je bil g. Janez Zorè.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Junijska maša je bila boljše obiskana, kakor je izseljenski duhovnik pričakoval. Po maši smo se dogovorili, da zaradi dopustov v juliju in avgustu maše ne bo. Pač pa se bomo spet zbrali v nedeljo, 20. septembra. Upam, da bodo takrat posebej verniki iz Freilassinga prišli številni. Zakaj?

Prav na to nedeljo bo obhajal 90 let g. Mihael Kraup. Rojen je bil v Suhi v Podjuni na Koroškem, pa je prišel potem v Ojstrico pri Dravogradu. Tam je preživel tudi huda vojna leta. Leta 1923, se je v Dravogradu poročil s sedaj že pokojno, Frančiško Plemen. Imela sta 7 otrok, od katerih je eden kmalu umrl, šest je pa še živih. Z ženo sta let 1961 prišla za sinovoma v Freilassing. Kljub visoki starosti prihaja g. Kraup k naši maši. Upajmo, da bo tudi 20. septembra med nami. K visokemu jubileju mu iz srca čestitamo.

Naši univerzitetni študentje so odšli na počitnice. Za zaključek smo se zbrali v stanovanju g. Roberta Grčarja in tam imeli najprej mašo. Maši je sledila agapa, ki jo je pripravila njegova žena ga. Stanislava. Pogovarjali smo se o naših

*G. Janez Hafner
(3. od leve)
v krogu
izseljenskih
duhovnikov.*

slovenskih problemih. Upajmo, da se bodo v oktobru spočiti vrnili na svoja študijska mesta.

TENNECK — Junijska maša je doživela bolj skromno udeležbo. Več nas je bilo v juliju. Trije so bili prvič med nami. Še vedno so v tujini ljudje, za katere izseljenski duhovnik ne ve. Po maši smo se pred cerkvijo na toplem pogovorili in si želeli lepih dopustov. Razšli smo se še preden je zadivjala huda nevihta nad Hagenskim in Teneškim pogorjem.

ŠTAJERSKA

GRAZ — Po dobrih treh tednih bivanja v Splošni bolnici je na svoj god, 24. junija, odšel v večnost upokojeni slovenski izseljenski duhovnik g. Janez Hafner. Pokojni se je rodil v Binklju, župnija Stara Loka, 14. junija, 1905. Obiskoval je škofijsko gimnazijo v Šent Vidu nad Ljubljano. Po maturi je stopil v semenišče in bil 29. junija, 1929 posvečen v duhovnika. Bil je župnik na Vranji peči in obenem učitelj na tamkajšnji ljudski šoli. Ko so Nemci zasedli Gorenjsko, je prišel v Ljubljano. Tu je sprejel nalogo organiziranja prvih petkov in prvih sobot. Zato smo mu kar na kratko rekli „Janez od prvih sobot“. Ob zlomu je šel z drugimi begunci v Avstrijo, najprej v Vetrinje in od tam v Judenburg. Po dveh letih je prišel v Graz, da tam

organizira slovensko dušno pastirstvo med graškimi Slovenci. Organiziral je tudi karitativno delovanje. Ko je iskal rojake, je prehodil vso Gornjo Štajersko in nabral veliko naslovov. Beguncem je pomagal pri izseljevanju v prekomorske dežele. Leta 1969, ko je dopolnil 40 let mašništva je stopil v pokoj in se nastanil v St. Josefsheimu v Gradcu, ki ga vodi graška škofija za upokojene duhovnike. Tudi kot upokojenec ni dela opustil. Vsak dan je hodil maševat že ob pol šestih v Zavod za slepe. Še pred par leti, ko ni mogel več hoditi, je nehal.

Pokojni g. Hafner je bil zase zelo skromen mož. Kar je imel, je sproti razdajal. Bil je velik dobrotnik Ljubljanske nadškofije. Bil je tudi zelo pobožen in je vsak dan zmolil veliko rožnih vencev. Pri delu je bil natančen. Preden je odšel v pokoj je poskrbel tudi za naslednika za Slovence. Bil je to g. Martin Belej, duhovnik Mariborske škofije, ki je bil obenem bolniški kurat v Enzenbachu. Ko je po desetih letih dela med Slovenci moral prevzeti še službo kurata v bolnici Hörgas, so prevzeli delo med Slovenci slovenski minoriti.

Pogreb pokojnega g. Janeza je vodil direktor slov. izseljenskega dušnega pastirstva škof dr. Stanislav Lenič. Po pogrebu je bila v pokopališki cerkvi maša zadušnica. S škofom je maševalo še 13 duhovnikov. V pridigi je škof dr. Lenič ori-

sal življenje pokojnega g. Janeza. Poleg g. škofa je bilo pri pogrebu še pet slovenskih duhovnikov, med njimi starološki dekan. Graškega škofa je zastopal kanonik in prelat Thill s katerim sta dolga leta skupaj delovala v Carneristrasse. Po pokojnikovi želji ni bilo vencev. Za bogato duhovniško delo naj mu bo Bog dober plačnik. Pokopan je bil prav na 52. obletnico nove maše, 30. junija.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat le nekaj zakasnelih novic, kar po vrsti:

V župni cerkvi St. Hubert v Loverval je 15. marca, izs. duhovnik *krstil* malega Ludwiga, sina prvorojenca v družini Štumpfl-Gomez.

V družini Delfar-Zaffuto, Flénu, se je 3. aprila, *rodil* sinček prvorojenček, Thomas po imenu.

Slovenska veselica '87 — je za nami! Imeli smo jo v petek prvega maja v župnijski dvorani Familia v Gilly-Haies, Charleroi. Je prav lepo uspela. Pri kulturnem delu je nastopil z venčkom slovenskih narodnih pesmi pevski zbor „Slomšek“ iz Limburga, pod vodstvom Vilita Roglja. V točki „naši najmlajši“ je nadobudni Sebastién Burick zaigral

Pok. g. Karel Zrinski iz Fleursa

na kitaro. Pri družabnem večeru je sodeloval ansambel Oto Lesjaka iz Hildena, Nemčija. Ves večer je potekal v res lepem razpoloženju in nikomur ni bilo žal, da je prišel na veselico.

V 56. letu starosti je 6. maja, *umrl* v Fleursu g. Karel Zrinski, upokojeni rudar-invalid. Rodil se je 4. 10. 1931 v Doliču, Kuzma, Prekmurje. Bil je družabne narave in je bil vedno vesel obiskov. Njegovi ženi ge. Mariji Strmšek ter otrokom naše sožalje.

Prav na praznik Marije Pomagaj — 24. maja, t. l., je *umrl* g. Franc Fabčič iz Jumet-Les Hamendes, Charleroi, v 91. letu starosti. Bil je najstarejši Slovenec v zahodni Belgiji.

Rodil se je 3. 10. 1896 v Vipavi, Slovenija. Dočakal je ne le 50-letnico poroke, temveč tudi 60-letnico (leta 1982). Čimbolj teče čas naprej, tembolj čutimo veličino tega rojaka: globokoveren mož in zaveden Slovenec, prijaznega značaja in vesel v družbi... Nam vsem je postal zgled. Vse življenje se je pripravljaval zavestno na srečanje z Bogom. Naj v miru božjem počiva! Njegovi ženi ge. Antoniji Petrič ter vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

V bolnici Notre-Dame de Grâce, Gosselies, je 28. maja tragično *umrl* g. Bernard (ali Albert) Kavčič, ki se je rodil v Baču, Ilirska Bistrica, Slovenija 17. 08. 1925. Priporočamo ga v molitve!

V nedeljo, 28. junija, smo pa imeli *Slovensko romanje* v Banneux, kamor smo šli že dvakrat: leta 1959 in 1966. V Chapelle des Nations, v neposredni bližini kraja Marijinih prikazovanj, smo imeli ob 12. romarsko sveto mašo, pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvejšim. Tam smo ostali do 16. ure. Potem smo pa napravili izredno lep izlet v tamkajšnji okolici Ardenov in si ogledali mesto Spa, Francorchamps (kjer so vsako leto avtomobilske dirke) in Cascade de Coö.

Imeli smo res lep sončen dan in nikomur ni bilo žal, da je šel na romanje.

LIMBURG-LIÈGE

Opglabbeek: G. Jožko Čotar, član pevskega zbora „Slomšek“, in njegova oproga ga. Marija, rojena Novak sta v krogu prijateljev slavila v juniju srebrno poroko. Istočasno je g. Jožko slavil 50. obletnico življenja, njegov sin Rony, pa dvajseto obletnico življenja, ki je član „Vesle mladine“.

Vsem trem iskreno čestitamo in voščimo zdravja in uspešnega delovanja v prihodnosti.

Naši rajni: V Houthalenu je po dolgi in težki bolezni mirno v Gospodu zaspala ga. Alojzija Mrgole, roj. Mlakar pred 54. leti v Druščah, župnija Škocijan.

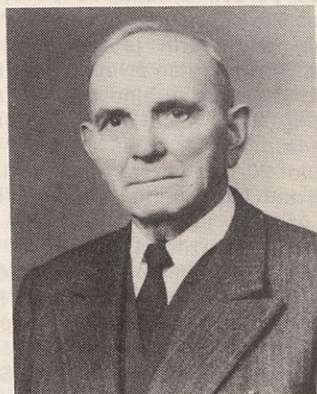
Rajna je bila tiha in plemenita žena, poosebljena dobrota. Njeno kraljestvo je bila njena družina, kateri se je posvečela do zadnje kapljice svojih moči. V njeni dolgi bolezni pa ji je družina, prav posebno še hčerka Olga, vračala vso skrb in ljubezen. Na njeni zadnji zemeljski poti so jo spremljali vsi rojaki in številni domačini. „Slomškov“ moški zbor je ob njenem slovesu zapel v cerkvi in na pokopališču.

Lojzka zapušča moža g. Ivana, hčerko Olgo in sina Bojana, katerim izrekamo krščansko sožalje.

Rajno Lojzko bomo ohranili v lepem spominu.

Po dolgem trpljenju je umrla ga. Ana Hosner, rojena Cuzi, stara 84 let. Kot mlado dekle je Ančka med vojno bila preseljena iz rojstnega kraja Brezovo v Nemčijo. Tam se je

Pok. g. Franc Fabčič iz Jumet-Les Hamendera

Pok. ga. Ana Hosner, roj. Cuzi

poročila z Antonom Hosnerjem in je po vojni z njim prišla v Belgijo, kjer sta se oba zvesto vključila v slovensko skupnost. Redno smo ju videli pri naših verskih in narodnih srečanjih. Naš tisk je v njuni hiši imel domovinsko pravico. Ko se je Anton Hosner upokojil, sta kupila hišo in precej zemlje v Dilsenu. Ančka je tako postala skrbna gospodinja v lastni hiši. Vrt, piške in prašiček so bili Ančkinovo veselje. Ko ji je umrl mož in se je tudi sama postarala, je bila dvakrat žrtev roparskega napada. Zaradi svoje skromnosti, prijaznosti in navzočnosti v krajevni župniji je Ančka bila priljubljena tudi pri domačinih. V lepem številu so jo spremljali na zadnji zemeljski poti. V cerkvi in na pokopališču se je Ančki v slovo in zahvalo oglasila tudi slovenska pe-

Pok. ga. Alojzija Mogale iz Houthalena

sem in molitev. Ančka zapušča nečaka g. Alojzija Cuzi in družino, katerim izražamo krščansko sožalje.

Dobro ženo bomo ohranili v hvaležnem spominu!

Opozarjamo na **Slovenski dan**, ki bo 10. oktobra, to je v soboto pred drugo nedeljo v oktobru. Slovesnost bo kot vedno v Kulturnem Centrumu v Eisdenu z začetkom točno ob 16. uri. Pridite!

francija

PARIZ

PARIŠKI SLOVENCIS PROSLAVILI SVOJEGA PRELATA

Praznik Gospodovega vnebohoda, 28. maja, bo ostal pariškim Slovincem v trajnem spominu. Množica ljudi, ki je napolnila cerkev sv. Terezije v Chatillonu in dvorano Slovenskega doma, je prihitela z dvojnimi namenoma: da bi s skupino sedmih slovenskih otrok (Catherine, Céline, Gregor, Joseph, Marie-Noëlle, Sebastien, Štefan) delila veselje ob prvem srečanju z Jezusom in da bi počastila visoko odlikovane svoje dušnega pastirja g. Naceta Čretnika, ki je bil letošnjo pomlad povišan v monsignora — prelata.

Slavnost se je začela ob 17. uri s slovesno mašo v cerkvi sv. Terezije pri Slovenskem domu. Slavljenca g. Čretniku in pomožnemu pariškemu škofu Frikartu se je pridružilo

veliko število sobratov: g. Lucquin, tajnik francoske škofovske komisije za izseljence, g. Guy Lafon, profesor na Institut Catholique v Parizu, chatillonski župnik g. Robert, g. Jože Flis, g. Jože Adamič iz Argentine, g. Drago Ocvirk in g. Edi Kovač iz Ljubljane, g. Vinko Žakelj, g. Ilc in msgr. Kozina iz Belgije in g. Stanko Kavalar. Bogoslužje je spremljalo ubrano ljudsko petje, vmes pa je dr. Janez Zorec zapel nekaj odlomkov iz klasičnih cerkvenih skladb. Prvoobhajanci pa so pogumno odpeli pesem Pridi, ljubi Jezus.

Veličastni sv. maši je v dvorani Slovenskega doma sledila slavnostna akademija. V imenu Društva Slovincem v Parizu je spregovoril predsednik prof. Ciril Valant. G. Jože Flis pa je prebral čestitke, ki so jih g. Čretniku poslali z vseh koncev sveta. Kulturni program so sestavljali pevske točke novoustanovljenega mladinskega ansambla Samorastniki, rajanje najmlajših in pesmi mešanega zbora Naš dom (pod vodstvom Minke Blachon) pa še doživeto solo petje g. Emila Šinkovca, dirigenta pevskega zbora „Slomšek“ iz Merlebacha. Vmes pa je gospa Minka Blachon prebrala razmišljanje, ki se ji je porodilo ob tem slavlju. Med drugim je tudi zapisala: „Kdo bo izmeril razdaljo med željami in prehojeno potjo? Vztrajno, potrpežljivo „pobiranje“ požetega klasja — tudi zlomljenega, pomen-dranega — je vaše življenje. Skušate z njimi „napraviti“ snop — biti vez med izgubljenimi, tavajočimi in

Prelat Čretnik med narodnimi nošami.

Ob krstu Julie Sollier

Ob zaključku šole so mladi prikazali svetopisemsko zgodbo . . .

upajočimi. Povezali ste nas v „pokončni“ snop! . . . Ostanite vez, da nas veter ne razpiha in ne razdere!“ G. Drago Ocvirk pa je prišel v imenu ljubljanskega pomožnega škofa S. Leniča in prebral prisotnim (med temi tudi predstavniki društva A. M. Slomšek iz Belgije g. Revinšek in g. Cvrle, slikarka Marjanca Savinšek, dr. F. Žajdela) njegovo pismo, v katerem je med drugim zapisano: „ . . . Rad bi se vam pridružil vsaj v duhu in se z vami veselil ne samo osebnega povišanja gospoda preleta, pač pa za priznanje, ki ga je dobila slovenska skupnost v Parizu s tem imenovanjem s strani pariške nadškofije. Naj vas ta dogodek še bolj poveže med seboj, da se boste še bolj strnili in radi sodelovali pri vsem delu slovenske katoliške misije v Parizu. Naj vam Bog pomaga, vas druží in daje vedno novega veselja za ohranjanje vrednot vere in slovenstva.“ G. Čretnik se je na-

to toplo zahvalil vsem, ki so ga s svojo prisotnostjo tako pristrčno počastili. Barbara in Klemen Ložar v narodni noši in prvoobhajanec Gregor Vidmar pa so g. prelatu izročili slovenski šopek z nageljni in rožmarinom in spominsko knjigo, v katero so člani slovenske skupnosti v Parizu zapisali svoje čestitke in besede zahvale. Slikarka Marjanca D. Savinšek pa je g. Čretniku poklonila izredno lep krajinski motiv iz domovine.

Slovenci v Parizu in okolici so tako vnovič pokazali, kako visoko cenijo nesebično delo in požrtvovalnost svojega dušnega pastirja. Saj se danes tudi po njegovi zaslugi lahko zbirajo v Slovenskem domu, kjer morejo nemoteno gojiti razvejano kulturno dejavnost. Slovenci v Franciji, posebno v Parizu, veliko dolgujejo g. Čretniku; pa tudi drugi, ki so se iz Francije podali v širni svet, so mu prav gotovo še danes hvaležni za pomoč, ki jim jo je nudil v težkih povojnih letih, ko se je dušnopastirskemu delu pridružila prav

samarijanska skrb za ljudi v vseh mogočih težavah. Nihče ne more tega dela primerno ovrednotiti. Ostalo pa bo v trajnem spominu pri hvaležnih ljudeh in se bo bogato obrestovalo pri Božji Pravičnosti.

Prisrčna slovesnost je bila odraz hvaležnosti vseh, ki smo z g. Čretnikom povezani v Parizu in tistih, ki so bili zaradi razdalj lahko le v duhu prisotni. Vsi pa mu še enkrat iz srca čestitamo in želimo da bi nas lahko še dolgo povezoval v skupnost in nas podpiral v skupnih prizadevanjih. Obenem mu tudi čestitamo ob 40-letnici mašniškega posvečenja in nove maše, ki ju je praznoval 29. junija in 2. julija.

Zaključimo z besedami, s katerimi je zaključil svojo zahvalo prelat Čretnik: „Če nas bo to slavje še bolj navezalo na Cerkev in na našo skupnost, če bo vzbudilo novega

Jožica Martin-Golenko ob svoji poroki 9. maja podpisuje župnijske knjige

Prelat Čretnik s „Samorastniki“

Pariški škof Frikart in prelat Čretnik

zagona in poglobilo naše medsebojno razumevanje in zaupanje, je slavlje doseglo svoj namen.“

DUŠNI PASTIR

Kdo bo izmeril razdaljo med željami in prehojeno potjo? Vztrajno, potrpežljivo „pobiranje“ požetega klasja, — tudi zlomljenega, pomen-dranega — je Vaše življenje. Skušate z njimi „napraviti“ snop — biti vez med izgubljenimi, tavajočimi in upajočimi. Povezali ste nas v „pokončni“ snop!

Da, smo kot po njivi raztrošeni klasi, z nabrekli mi zrni, ki nosijo v sebi korenine in klice. Vi zvesto zalivate korenine, marljivo obdelujete zemljo, da bi lahko pognale biljke.

Dostopni vsem, ki izrazijo željo vaše pomoči.

Spremljate naše življenje „od zibelke do groba“. Kaj bi mi brez „dušnega pastirja“? Topli sta ti dve besedi, vse tiste pa, ki so vsejane z dobrim namenom, kdo pozna njihovo žetev?

Vsa toplota rok si zaman prizadeva iz moke in vode „ustvariti“ testo, brez kvasa ne bo nikoli postalo kruh — mislim, da ste ta kvas med nami vi.

Ko se ozrete nazaj, kaj ostane „duši pri srcu“?

Nasmejani obrazi novoporočen-cev? — Sreča mladih staršev ob krstu prvega otroka? — Polzeče solze po obrazu tistih, ki so se od enega izmed svojih poslovlili? — Neviden občutek miru „odpuščene-ga“, ki ste mu podarili zakrament sprave? — Zavest, da ste z vsakim

utripom srca ohranjali otroke Bogu in domovini?

Koliko vprašanj, na katera pozna-te odgovor le vi!

Ostanite kvas, da bo testo lahko vžšlo in postalo kruh!

Ostanite vez, da nas veter ne razpiha in ne razdere!

Obdelujte zemljo, da se korenine ne posušijo, da vzklije žitno polje in na njem „dušni pastir“.

Minka

Maša za Slovence je vsako nede-ljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Zaključek šolskega leta v Slo-venskem domu — V nedeljo, 14. ju-nija, je „šolski zvonec“ naznanil le-tošnji zaključek nedeljske šole v Slovenskem domu v Parizu. S pri-srčno prireditvijo so se otroci različnih razredov poslovlili od „šolskih klopi“, kjer so pri pouku slovenščine in verouka letos sode-lovali: g. Čretnik, g. Flis, g. Adamič, s. Cirila, s. Slava, gdč. Mira in go-spa Verena. Otroci so nastopili z re-citacijami, z doživetimi svetopi-semskimi prizorčki, pevsкими in glasbenimi točkami. G. Janez Ložar se je v imenu staršev zahvalil vsem, ki so pri šoli sodelovali. Sodelav-cem, družinam in otrokom se je zahvalil g. Čretnik in izrazil upanje, da bi še nadalje vsi sodelovali, saj se le s skupnim delom in zavzetost-jo lahko pokažejo uspehi.

V nedeljo, 21. junija, je bila med nami v Slovenskem domu *francos-ka skupina*, ki se je udeležila med-narodnega srečanja v Ljubljani (1.—3. maja). V besedi in sliki so nam posredovali globoka doživetja s tridnevnega obiska v slovenski prestolnici.

28. junija smo imeli v svoji sredi, pod vodstvom g. Bedenčiča, *MPZ Zvonček, ansambel Burja in njihove spremljevalce z Repentabora*. Naj-prej so peli pri maši, nato pa so nam v dvorani Slovenskega doma priredili koncert slovenskih pesmi in nas z diaprogramom „Tam kjer burja in morje...“ popeljali v slo-venski svet ob tržaškem zalivu. Slo-venska pesem (nekatere pesmi so morali večkrat ponoviti!) je vžgala

naša srca, ansambel Burja pa je nato poskrbel, da je domače sre-čanje potekalo v najlepšem razpolo-ženju, ki ga je — na žalost vseh — pretrgala šele pozna, ali zgodnja ura.

11. maja je bil v Salonu Inalco ve-čer s slovenskim koroškim litera-tom Florjanom Lipušem, kjer je bil predstavljen prevod njegovega dela Gojenec Tjaž — Elève Tjaž, ki je izšel pri založbi Gallimard.

Bernarda Fink v Parizu — 9., 10. in 11. junija je gostovala v Parizu solistka Bernarda Fink, Slovenka iz Argentine. Odzvala se je vabilu pariškega zbornega in orkestralnega ansambla Bach, da je v spremstvu znanih evropskih liričnih solistov pela pri Bachovem pasionu po sv. Janezu. Koncerti so se vršili v cerk-vah Ste. Clothilde in Ste. Trinité, znane po tem, da so bili tam orga-nisti skladatelji César Frank, Fran-cis Poulenc in Olivier Messiaen.

Bernarda Fink se je rodila v Bue-nos Airesu v družini pevcov in glas-benikov. Pela je pri zboru Karanta-nija, ki ga je vodila njena teta ga. Marija Fink-Gerziničeva, nato pa je študirala glasbo v svetovno znanem gledališču Teatro Colon, kjer danes redno nastopa kot operna solistka. K zasluženim aplavzom pariškega poslušalstva so se pridružili tudi aplavzi Slovencev, živečih v Parizu. S temi aplavzi pa Slovenci izražamo Bernardi ne samo iskrene čestitke in želje za dolgotrajne uspehe, tem-več tudi željo, da bi njen glas bil vreden pričevalec Slovencev na naj-višjih odrih svetovne glasbene umetnosti.

Krst — 31. 5. je bila krščena Jul-ie, hčerka Suzane Iskra in Didierja Sollier. — *Poroka*: 11. julija sta pred oltarjem potrdila svojo ljubezen Darinka Mesarič in Viljem Kermar iz Puconcev; jima želimo obilo božje-ga blagoslova na njuni življenjski poti.

Z veronaukom in slovensko šolo začnem v nedeljo, 13. septembra, ob pol treh popoldne.

V soboto, 19. septembra, bo v Slovenskem domu, ob pol osmih zvečer, naš astronom dr. Janez Zo-rec predaval o zgodovini vesolja. Po predavanju domače srečanje na Zemlji.

DRAVEIL-MORIGNY (Essone)

27. junija sta se poročila Ghislaine Dallerac in Frédéric Coglitore, obenem pa sta nevestina stari oče in stara mati praznovala zlato poroko. Štefan Weindorfer je bil rojen 1909 leta v Krogu v Prekmurju, gospa Ivana Venta pa pri Mariji Snežni leta 1905. Poročila sta se v Loiretu 26. 6. 1937. Enim in drugim naše iskrene čestitke.

Poročili so se: 27. junija v Laroque des Albères (Pyrénées Orientales) Patrick Pezdir iz Blanc-Mesnil in Chantal Roger; istega dne v St. Clair sur Epte (Val d'Oise) Marija Vukman in Gilles Bautantin; 25. julija v Satrouville Miriana Udovič in Edmond Perreira. Vsem novoporočencem čestitamo in jim želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

MELUN (Seine-et-Marne)

27. junija je poteklo eno leto, kar nas je prežgodaj zapustil Ladislav Doles iz Fontaine-le-Port, saj je bil star komaj 57 let. Pokojni je bil doma iz Velikih Blok. Za njim žalujejo žena Terezija in sinovi Dušan, Miran, Vlado. Za njega bo darovana maša, ki bo v Dammarie v nedeljo, 13. septembra, ob devetih dopoldne.

LA MACHINE (Nièvre)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 20. septembra, ob devetih dopoldne.

LOIRET

Skupno mašo bomo imeli v Chilleurs-aux-Bois v nedeljo, 4. oktobra, ob desetih dopoldne.

DIJON-CHENOVE

Pri teniškem turnirju v Roland-Garros v Parizu, meseca maja, se je med mladimi (juniors filles) odlično odrezala naša rojakinja Veronika Slivšek. V prvi rundi je izločila Francozinja in Slovenko Minkler, v zadnji rundi je premagala: Izraelko, Belgijko, Novozelandsko, Američanko in Argentinko, potem pa jo je premagala Avstrijka. Prepričani smo, da bo Veronika prihodnjič prišla v finale.

MARSEILLE

Vsi slovenski rojaki ste lepo vabljeni k slovenski maši ob začetku novega obdobja v Eoures, ki bo na rožnovensko nedeljo, 4. oktobra, ob 5. uri popoldan.

EPERNAY

Sporočamo rojakom in rojakinjam, da bo g. Dejak prišel maševat že v nedeljo, 13. septembra, in bo maša ob pol 5 uri popoldne. Takrat boste že vsi nazaj s počitnic in ne še v trgatvi in dan bo še primerno dolg. Pridite, če vam bo le mogoče!

WITTENHEIM-RUELSHEIM (Alzacija)

Tretja nedelja v mesecu septembru pade na 20. september, in se bomo, dragi slovenski rojaki od blizu in daleč, na to nedeljo zbrali v kapelici ob 15 uri, kot navadno. Pridite številni.

LYON

Dne, 27. aprila 1987, je v Beltincih v Prekmurju umrla v 62. letu starosti Julijana HORVAT. Zapušča moža Mirka, tri sinove in pet hčera. Sin Mirko živi tukaj v Lyonu s svojo družino.

Njemu in vsem otrokom in drugim sorodnikom izražamo globoko sožalje.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Marijin mesec majnik je bil mesec prvih obhajil. Vse leto se je skupina 27. otrok pripravljala na najlepši dan v življenju. V tridневnih duhovnih vajah so žrtvovali del svojih počitnic za vreden prejem nebeškega Gosta. 9. maja, v Tourcoing je petorica v kapeli Pomočnice Duš v vicah prvokrat pristopila h Gospodovi mizi.

Na Vnebohod je prihitel iz Pariza direktor Slovenske misije v Franciji, prelat Nace Čretnik in podelil 21. otrokom prvo sv. obhajilo. Po cerkveni slovesnosti smo se zbrali in čestitali novemu prelatu za visoko imenovanje. V imenu prvoobhajancev najlepša hvala.

Na binkoštni praznik je v Buay-

en-Artois prejel prvo sv. obhajilo Sebastjan Brodar v krogu svojih domačih in župnijske skupnosti. Vsem, ki so pripravili in sodelovali pri pripravah iskren Bog plačaj!

3. junija, nas je lep pomladanski dan popeljal na romanje v Vendville in Dadizelle v Belgiji, kjer so se vsi udeleženci naigrali in res zadovoljni vrnilo domov.

Lepo spočiti bomo zopet začeli novo šolsko leto in leto verouka. Vpis otrok 30. septembra. Začetek pa v sredo, 7. oktobra. Letošnje šolsko leto bo posebna priprava na prejem sv. birme.

Naj nas vse leto spremlja božje varstvo in blagoslov!

NICA

Dopusti so za nami in upajmo, da so jih vsi dobro uporabili za svoj odhiv pa tudi za duhovno poživitev, ko nas je tempo življenja tako pritiskal, da skoraj pozabimo na svoj končni cilj, ki gotovo ni tukaj na zemlji.

S septembrom spet začinjamo naša nedeljska srečanja pri slovenski maši, ki bo redno vsako nedeljo zjutraj ob 10. uri v kapeli sester pri Don Bosco kot doslej. Moramo ob tem pohvaliti resno prizadevanje našega organista g. Metoda, ki ves svoj prosti čas porabi za vaje, tudi po težkem dnevnem delu, da bo slovensko petje pri maši na višini.

Naj tukaj obnovimo nekaj veselih trenutkov, ki smo jih skupaj preživeli v prvem polletju tega leta. Ko je državni praznik in nam ni treba iti na delo, radi se zberemo skupaj in preživimo praznični dan kje zunaj v naravi, če nam to dovoli lepo vreme. Tako utrjujemo medsebojno družabnost. Navadno se naši pikniki začno na velikonočni ponedeljek. Letos nismo šli daleč, nad Nico na Mont Boron, in smo piknikovali v parku instituta „Blanche-de-Castille“, ki ga vodijo sestre dominikanke.

Na dan zmage, 7. maja, smo šli piknikovat v park *Sofia-Antipolis*. Ta kraj je svetovno znan. Kakor imajo Amerikanci v Kaliforniji, tako so tukaj v Franciji na tem gozdna-

Na Vnebohod smo romali v to Marijino svetišče Laghet pri Nici. Tukaj smo pri kosilu v gostišču romarske cerkve.

tem terenu 10.000 ha rezervirali gradbišča, da se izgradijo najrazličnejši raziskovalni centri in laboratoriji. Z delom se je začelo pred par leti. Danes imajo tam podjetja skoraj iz vseh industrijsko razvitih de-

žel svoje raziskovalne centre in laboratorije, ki jih še naprej gradijo. — Dan je bil lep in sončen in je škoda, da ni bilo vseh: marsikdo naših rojakov je uporabil ta dan za se, da dokonča kakšno delo.

Vsako leto na Vnebohod romamo v Marijino svetišče Laghet pri Nici, kjer imamo mašo in potem navadno ostanemo za kosilo, ki nam ga pripravijo sestre-redovnice. Prvič letos se je z nami mogel udeležiti romanja tudi g. Jože Bresan, ki je po nesreči ostal težki invalid. Pred 12 leti je imel hudo prometno nesrečo. Na

novem kamionu s plinskimi jeklenkami, ki jih je razvažal daleč okrog Nice, mu je počila prednja osovina in je s kamionom zdrvel 80 m pod cesto in ostal pokopan pod kamionom. Šele nekaj ur pozneje je neki mimoidoči odkril nesrečo. Reševalci so mislili, da je šofer mrtev in so ga s kraja nesreče odpeljali ravno v mrliško vežico bolnice. Drugi dan je

Zbiranje naših rojakov pred mašo v Eoures-u.

Naši „Tolminci“ pri kosilu na Laghet za Vnebohod. Desno z očali je g. Jože Bresan.

Slovenske sestre frančiškanke-Brezmadežne iz Castille pri Toulonu, kjer skrbijo za upokojene duhovnike škofije Frejus-Toulon. Dom je na posestvu bivšega Comte de Province, ki je sedaj last škofije. Tam je tudi semenišče. — Na 160 ha vinograda pridelujejo izvrstno vino, ki ga je mogoče kupiti samo v kletih posestva, ki so pod zemljo in velike kot kakšna katedrala.

čuvaj vežice ugotovil, da še živi, in šele takrat so ga zdravniki vzeli v roke. Prestal je mnogo operacij med štiriletnim bivanjem v bolnici, ker je bil popolnoma polomljen. Sedaj je toliko dober, da je mogel z nami na Laghet. Vidite ga na sliki med „Tolminci“, ker je iz Tolmina doma.

Naši letni dopusti so mimo in smo se vrnili nazaj k svojemu vsakdanjemu delu, otroci pa v šolo in k verouku. Če jih še niste vpisali k verouku, pohite! Sicer pa začnimo novo obdobje v znamenju križa. Vse velike stvari začnemo z *znamenjem križa*, tako: sv. mašo, zakrament sprave, novi dan, kosilo, daljšo vožnjo, večje delo, začetek šolskega leta... Znamenje križa delajmo vedno pravilno in spoštljivo, kajti to znamenje ima tale pomen: **SVOJE DELO ZAVEDNO ŽELIMO VKLJUČITI V NAČRTE TROEDINE-GA BOGA!**

nemčija

STUTTART-okolica

1000 mladih v Assisiju. — Od 27. do 31. maja 1987, je iz škofije Rottenburg-Stuttgart potovalo v Assisi v Italiji 1000 katoliških fantov in deklet različnih narodnosti. Potovali so s posebnim vlakom, organizirani po skupinah od 35 do 40 oseb. Vsaka skupina je imela svoje ime in se zbirala ob svoji zastavi. Na to mirovno romanje, tako so potovanje imenovali, je šlo tudi 20 slovenskih fantov in deklet, od katerih je bilo 17 vključenih v „polževo skupino“, v kateri je bilo prav toliko nemških mladincev. Prvotno je nameravala spremljati slovensko skupino gospa Oblakova, a je zaradi bolezni morala ostati doma. Njeno nalogo je prevzela gospa Cilka Novak, ki se je na potovanje skrbno pripravila, da se je skupina gibala v najlepšem redu. V Assisi je šel tudi župnik Janez Demšar, oborožen s kamero in fotoaparatom, da ulovi nekaj posnetkov iz tega enkratnega potovanja. V škofijskem listu Katholisches Sonntagsblatt je bila priobčena prav slika udeležencev polževe skupine. Menda so naša dekleta in fantje posebno fotogenični!

Bili smo na televiziji. — Že v prej-

šnji številki Naše luči smo poročali o tem, da je Zweites Deutsches Fernsehen (2. program nemške televizije) pripravil kratko reportažo o aktivnostih naše skupnosti v mesecu maju letos. S televizijsko kamero so prišli 1. maja na Michaelsberg, kjer smo imeli šmarnični shod in piknik; 2. maja k pouku v Sobotni šoli in 10. maja na materinsko proslavo v Stuttgartu. Radovedni, kaj bodo pokazali in povedali pri oddaji, napovedani za soboto, 23. maja, smo ob televiziji komaj čakali trenutka, da bodo na ekranu zaživel slovenski obrazi. Kaj hitro smo spoznali, da ima oddajo v rokah izkušeni režiser, ki se nam je že pri snemanju predstavil z imenom dr. Konrad Binder. Za uvod je dejal: „V Nemčiji živi okrog 40.000 Slovencev. Za te ljudi se ne zanimajo samo konzulati, ampak zelo intenzivno tudi Cerkev, ki ima v 11 mestih svoje misije.“ Nato je v sliki in besedi podrobneje poročal o že omenjenih aktivnostih. Na televizijskem ekranu pa smo ugledali tudi naš Slovenski dom v Stuttgartu s cerkvijo sv. Konrada v ozadju, izbor Naših luči s pripombo, da smo Slovenci edina skupina v Nemčiji, ki izdajamo tako prikupen in vsebinsko bogat meseč-

Konec maja v Assisiju. Na fotografiji je 19 slovenskih obrazov iz Württemberškega. Drugi so nemški fantje in dekleta. (Berite v posebnem poročilu.)

Slovenski otroci iz Stuttgarta, obiskovalci Sobotne šole, so na materski proslavi 10. maja uprizorili kratko igrico „Mamici čestitamo“. 110 navzočih mamici jim je iz srca zaploskalo.

Med 50 udeleženci potovanja po Italiji, ki ga je priredila slovenska župnija v Stuttgartu, je 21. junija praznovalo god kar 8 oseb, 4 Lojzke in 4 Lojzke. Za dvig kozarcev so si oskrbeli kapice beneških mornarjev, saj so se prav na ta dan mudili v Benetkah. Posnetek pa je narejen v Južnih Tirolih med potjo domov.

nik. Kamera je segla tudi v našo izposojevalno knjižnico, ki obsega nad 600 knjig. V 5 minutah omenjeni režiser, gospod Binder, o našem življenju ne bi mogel ne več pokazati in ne več povedati. Njegov prikaz je bil pozitiven in objektivni, za kar mu velja posebna zahvala.

Peli so kot slavčki. — V nedeljo, 14. junija, smo v Stuttgartu praznovali prvoobhajansko slovesnost in zaključek šolskega leta na Sobotni šoli. Ob tej priložnosti nas je obiskal moški zbor iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu, ki ga vodi tamkajšnji župnik Anton Štekl. Pri maši se je zbor oglasil z dvema pesmima, po maši pa nadaljeval s koncertom v župnijski dvorani. Vsebinski repertoar melodij je segel od Triglava preko Dalmacije in Makedonije tja do ruskih planjav. Čisti in izurjeni glasovi pevcev so pritegnili pozornost poslušalcev kot tega v Stuttgartu še ni bilo, pa naj so z melodijo izražali utrip pojočega srca ob doživetju veselja, prešernosti, otožnosti ali hrepenenja. Šmarčani so z nastopom v Stuttgartu in na predvečer v Pfullingenu prinesli med nas košček bogate domovine. Hvala jim.

Na potovanje po Italiji. — Od 17.—21. junija je Zaunerjev avtubus odpeljal iz Stuttgarta 50 rojakov na

potovanje po Italiji. Cilj potovanja je bil seveda Rim, vmesne postaje pa Milano, Firenze, Assisi in Benetke. Dobra priprava potovanja in disciplina pri udeležencih sta omogočili, da smo v 5 dneh lahko videli veliko lepega: v Milanu stolnico, originalno sliko zadnje večerje Leonarda da Vincija ob cerkvi Maria delle

Hohlbauchova družina iz Württemberškega. Gospa Kristina je prista Štajerka, mož pa Nmec. Družina živi 30 km od Stuttgarta, a je vse otroke redno vozila v slovensko Sobotno šolo. Mož Werner se v slovenski skupnosti tako dobro počuti, da je tudi sam postal katoličan, da je tako v družini večja sloga tudi v verskem oziru.

Grazie, operno gledališče „Alla Scala“; v Firencah Konstantinovo krstilnico, znamenito stolnico in Giotto v zvonik, stolni muzej ter znameniti palači Signoria in Galeria degli Uffizi, v kateri je najboljše zbirka firenških in toskanskih slik od 13. do 18. stoletja; v Rimu: štiri glavne bazilike, baziliko sv. Klemena z grobom sv. Cirila, Beneški trg, kolo-sej, Rimski trg, Kalistove katacombe; v Assisiju: Porciunkulo v baziliki Maria degli Angeli ter Frančiškovo baziliko; v Benetkah Trg sv. Marka s stolnico in Doževo palačo. Preveč vtisov in doživetij za tako kratek čas. Seveda smo se že med potjo seznanili z zgodovino in pomenom mest, ki smo jih obiskali. Udeleženci pa bodo sedaj doma radi listali po knjigah, ki so jih nabavili skoraj v vseh mestih, ki smo jih obiskali.

Med bivanjem v Rimu nas je Slovenik posebno prijazno sprejel in pogostil. Vodstvu zavoda tudi na tem mestu lepa hvala.

OBERHAUSEN

V zadnje številko NL pred počitniškim časom nismo uspeli vnesti poročilo o živahem predpočitniškem dogajanju med Slovenci v Po-

urju. Sredi maja je zbor „Slovenski cvet“ proslavil svojo deseto obletnico. Pripravil je posrečen večer s programom, ki je zajemal predvsem iz pevske dejavnosti te skupine, pa tudi iz palete drugih sposobnosti, ki jih premorejo nekateri posamezniki med njimi. Fanika Kešpret je posrečeno predstavila nastajanje zbora pred desetimi leti in njegovo dosedanje pot. Iz njenega pripovedovanja smo pobrali predvsem prijetni občutek, da je uspelo ohraniti začetno navdušenje in je skupina postala z leti le bolj prekaljena in prepričana v pravilnost zavzetega dela pri ohranjanju slovenske kulturne dediščine v zdomstvu. Hvaležno se spominjamo vsi udeleženci onega lepega večera in želimo članom zbora še naprej veliko poguma in vztrajnosti. Program je zelo popestrila hudomušna igra v nemškem jeziku, ki jo je napisal g. Stanko Drev. Igra govori o srečevanju generacij na današnji način. Ves program sta vodila in skrbeli za stik s poslušalci napovedovalca Waltraut Drev za nemško govoreče in Stanko Gajšek za slovensko publiko.

7. junija, na binkoštni dan smo imeli spet tradicionalno srečanje. Tokrat sredi Porurja v Bottrop-Kirchhellenu. Naklonjeno vreme in pa predvsem še vedno živ smisel za „slovensko stvar“ je privedlo zares lepo število ljudi. Bilo nas je čez 400. Mašo je vodil in nam pridigal kaplan iz Most v Ljubljani, Slavko Kerin. Prepeval pa je zbor „Slovenski cvet“ in nakelski kvintet „Gorenjci“. Za slovesnejšo zunanjo podobo je poskrbelo veliko število otrok v narodnih nošah iz essenskih društev „Bled“ in „Ljubljana“. Svoje znanje so pokazali kasneje v prosvetnem programu. Zahvaliti se velja vsem udeležencem za lepo zbrano pri maši in pozneje med programom, ko so se na odru zvrstili že omenjeni zbori, ki so jih dopolnili še „Slovenski fantje“. Nastop folklorne skupine in mladih muzikov iz Essna smo že omenili. Posebej pa je pritegnila pozornost tudi igra, ki so jo pripravila dekleta iz Repelena in Kamp-Lintforta pod vodstvom Danice Ban. Njena delavna požrtvovalna dejavnost se je tako izpričala

poleg zborovskega in pevskega dela še na dramskem področju. Treba bi bilo omeniti še marsikoga, ki je prispeval svoj delež požrtvovalno in zavzeto, ne nazadnje sodelavcev, ki so poskrbeli za hrano in pijačo in primerno urejeno dvorano. Binkoštno srečanje je tako spet za en člen podaljšalo dolgoletno dejavnost slovenskih župnij na severu Nemčije, ki vabi k sodelovanju vsakogar in kaže, da moramo svoja srečanja načrtovati vedno bolj kulturniško zavzeto. Samo to obogati in ovrednoti mnogim desetine kilometrov dolgo pot . . .

„Slovenski keglaški klub“ iz Oberhausna si je v nekaj letih prihranil toliko denarja, da si je lahko privoščil izlet v Prago. Češka prestolnica je zares vredna ogleda, saj nosi nenavadno bogato zgodovinsko dediščino. Seznanjali smo se z njo in njeno sedanostjo in občudovali njene lepote. Našli smo tudi stik s Cerkvijo na Češkem in po telefonu sporočili kardinalu Františku Tomašku pozdrave in zagotovilo, da čutimo s tiskami kristjanov v njihovi deželi, kjer ateistična oblast le navidez dopušča versko svobodo.

„Slovenski piknik“ v Schwafheimu pri Moersu nam je letos pojedlo junjsko slabo vreme. Prav lepo udeležbo pa smo zabeležili na evharistični procesiji na Telovo v Essnu. Obe društvi iz tega mesta sta bolj zavzeto kot prejšnja leta poskrbeli za prisotnost narodnih noš, kar seveda pritegne pozornost in poudari samo slovesnost na čast presvetege Rešnjega Telesa in Krvi. Dobro vemo, da ne gre za zunanost, vendar nas iz škofijskega središča prav zato povabijo, da bi se na zunaj pokazalo, da smo tu tudi katoličani drugih narodnosti. Sodelovati pomeni priznavati se k veri in zaupanju v evangelij Jezusa Kristusa, ki vse ljudi združuje, ker smo vsi božji otroci in moramo Bogu prisluhniti, da ostane naše srce bogato, odprto za sile življenja iz Duha.

V Krefeldu smo junija lepo obhajali ponovitev prvega obhajila petih slovenskih otrok. Pozornost nekaterih staršev je pripomogla nagovoriti verjetno vse slovenske družine v KR in okolici, ki so letos imeli prvoob-

hajanca in skoraj vse so se tudi odzvale. Hvalevredna pobuda je znamenje zavzetosti in občutka, da moramo praznovanja obhajati tudi v slovenski obliki. Ne zato da se slavnosti pomnožijo, pač pa to pomeni pritegnitev otrok in njihovih družin v slovenski krog. Tudi otroci iz nemško-slovenskih zakonov naj imajo priložnost spoznavati skupnost, ki goji versko in kulturno dediščino njihove mame ali očeta.

Načrtovali smo tudi to pomlad „peš — romanje v Kevelaer“. Uspešno je le deloma. Ravno dan pred tem nas je pretresla žalostna novica, da je nenadoma na dopustu v svojem rojstnem kraju Gorjah pri Bledu preminil Tomo Por. Bil je naš župnijski sodelavec, pripravljen pomagati vedno, če je šlo za organizacijo slovenskih prireditev. Bil je član pevskega zbora „Slovenski cvet“. Šele sedaj nam postaja bolj jasno, da je bil to človek z odločno slovensko zavestjo. Genil je svoje poreklo in nenavadno ljubil slovensko pesem. Tomo je zapustil ženo Danico z dvema otrokomadvojčkoma. Spominjali se ga bomo v molitvi, da mu Bog nakloni nebeško veselje.

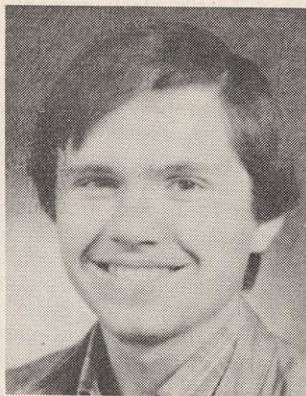
MÜNCHEN

Od zadnjega poročila, ki je bilo napisano sredi maja, se je na naši fari marsikaj zgodilo. Omenimo glavne dogodke vsaj v glavnih črtah:

Pokojni g. Srečko Ferlič

Pokojni Zdenko Koren

● Konec maja je praznoval *prelat Konrad Miller*, župnik fare sv. Duha, kjer imamo Slovenci vsako nedeljo mašo, 75 let življenja, zlato mašo in 40 let župnikovanja v tej fari. Skupina desetih Slovencev se je udeležila slavnosti v Hofbräuhau-su na Platzlu. Naša zastopnica je slavljence pozdravila s klenimi in toplimi besedami, tako da je bila deležna navdušenega ploskanja. Na Vnehohod se je naša skupina v narodnih nošah udeležila zlate maše, pri kateri je pridigal prefekt Rimske

kongregacije za verski nauk kardinal Ratzinger, in s tem popestrila številno udeležbo vernikov.

● Na *šolski izlet* smo se odpeljali z dvema avtobusoma 27. junija in sicer v Berchtesgaden. Vreme nam je bilo naklonjeno. Pri Königsseeju nas je pričakal naš dobri znanec g. Janez in nas popeljal na vzpetino nad jezerom, kjer smo dve uri pešačili. Nekateri so se medtem peljali z ladjo k Sv. Jerneju. Ostalo nam je ravno prav časa za kosilo, potem nas je pa čakalo najlepše presenečenje: obisk solnega rudnika v bližini Berchtesgadna. Ob vstopu smo si nadeli rudarske obleke, kape in pasove, nato se pa na preprostem vlakcu zapeljali 800 metrov v notranjost gore. Tam smo se „prebijali“ skozi rove med ogromnimi prostori in se čudili delu, ki so ga v preteklih stoletjih opravili tu rudarji soli. V posebnem podzemskem prostoru so nam v kratkem filmu prikazali delo rudnika. Po dveh drčah smo se spustili v nižje prostore, se prepeljali na posebnem splavu čez podzemsko jezero in se s posebno vzpenjačo spet dvignili v višje lege rudnika. Doživetje je bilo enkratno in iz več kot enih ust je bi-

lo slišati, da je bil to doslej naš najlepši šolski izlet.

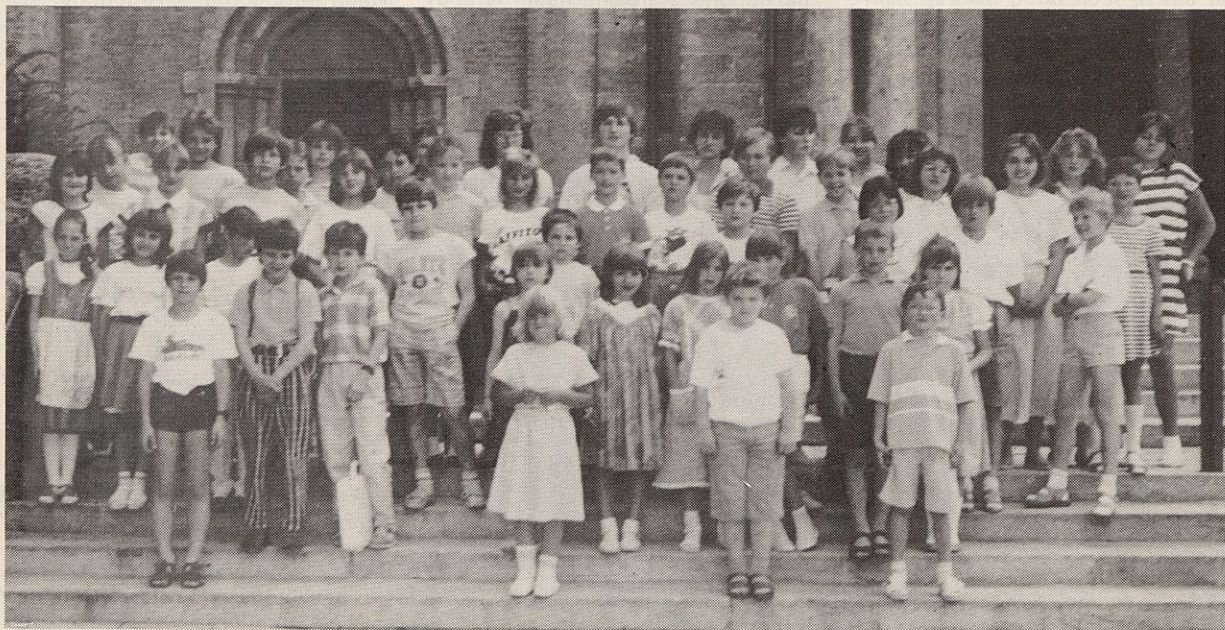
● 4. julija je naših 80 šolarjev *sklenilo letošnje šolsko leto* s sklepno mašo in razdelitvijo spričeval.

● *Farni izlet* so letos organizirali možje, ki so konec marca pomagali preseliti naše župnišče, predvsem g. France. Sklenili so iti na romanje in izlet k božjepotni cerkvi Maria Zell v Avstriji in še druge nanj povabiti. Pot se je sicer zaradi močnega prometa na avtocesti zavlekla, tudi je bilo zelo vroče, a v celoti je izlet uspel — bilo je domače in prijetno.

● Novi *sobotni tečaj* v našem župnišču se bo začel v soboto, 19. septembra. Vpisanih je že čez 60 učencev.

● *Blagoslovitev našega novega župnišča* bo — ta datum je sedaj dokončen — v soboto, 21. novembra. Udeležili se je bodo münchenski nadškof kardinal Wetter, ljubljanski nadškof Šuštar in škof Lenič. Ker ni v župnišču prostora za vse, ki bi k blagoslovitvi radi prišli,

Del šolarjev in šolark farnega sobotnega tečaja v Münchnu ob koncu šolskega leta 1986/87.

Pokojni g. Johan Kokol

se je bodo udeležili poleg duhovščine le šolski otroci in pevski zbor: oboji bodo zapeli nekaj pesmi. Za faro bo pa naslednji dan eden od slovenskih škofov maševal pri Sv. Duhu, tako da bo tudi ta maša del celotnega praznika.

● V teh mesecih je odšlo v večnost nekaj naših faranov.

Konec aprila je umrl pri svoji sestri na Brezovi rebri v Beli krajini g. *Franc Koračin*. Ni imel lahkega življenja. 17-leten se je pridružil vojaškim formacijam, ki so se uprle revoluciji. Iz Vetrinja je bil vrnjen v

Del faranov slovenske župnije v Münchnu na šolskem izletu pred rednikom soli v bližini Berchtesgadna.

Teharje, pa kot mladoleten izpuščen. Doma se je poročil, a v zakonu ni imel sreče. Umaknil se je pred 20 leti v Nemčijo, zlasti še, ker se je bal, da ga bodo zaradi nekih protirežimskih izjav zaprli. Tu je živel povsem umaknjen. Pred tremi leti je zbolel za rakom. Z naše fare smo ga redno obiskovali in mu skušali lajšati trpljenje. Konec aprila smo ga peljali domov, naslednji dan je pa umrl. Bil je pošten, skromen, za vsako dobroto zelo hvaležen človek.

Junija je umrl v Münchnu g. *Srečko Ferlič*, star 57 let. Doma je bil v pekovski družini blizu Iga pri Ljubljani. Komaj 13-letnega so Nemci odpeljali v taborišče v Gonars. V Nemčijo je prišel pred 19 leti in se zaposlil kot skrbnik hiše, v kateri ima prostore strokovna šola. Pred sedmimi leti je ohromel od pasu navzdol. Večkrat je bil operiran, a brez uspeha. Vsa zadnja leta je bolehal, pa je bolezen prenašal vdano in tiho. Umrl je za srčno kapjo.

Sredi julija je umrl v Münchnu za posledicami nesreče 21-letni *Zdenko Koren*, doma iz bližine Maribora. Tu se je učil za peka. Bil je navdušen nogometaš. Udeleževal se je nemškega bogoslužja. Poleg staršev zapušča tu še sestro.

Sredi junija je umrl v bolnišnici na Pohorju starešina naših faranov g. *Alojzij Verlak*. Rodil se je pred 84 leti v Stojncih pri Ptujju, hišo pa je zgradil na Pragerskem, kjer je vsa-

kemu od šestih otrok namenil po eno veliko sobo. Pred vojno je bil v financerski službi, sicer je bil pa po poklicu ključavničar. Svojo družino je imel zelo rad, prav zato je še bolj hudo občutil pred nekaj leti smrt sina in hčerke: prvi je umrl za rakom, druga v prometni nesreči. Vendar je kot izkuščen, zrel mož tudi ti smrti vdano prenašal. Bil je izredno prijeten značaj: vedno prijazen in pripravljen za šalo, obenem pa neke vrste ljudski modrijan. Svojo 80-letnico je praznoval z nami na izletu na Dunaj. Čeprav je stanoval v Münchnu precej daleč od cerkve, se je občasno udeleževal naših maš, sicer pa nemških. Tudi je bil stalen, zelo prijeten gost naših družabnih srečanj. Kakor bi slutil svoj bližajoči se odhod, je dan pred smrtjo naročil ženi, naj odnese iz bolnišnice vso njegovo obleko, ker je ne bo več potreboval.

6. avgusta je umrl v Ljubljani duhovnik Družbe lazaristov g. *Valentin Vrečar*, ki je bil od začetka decembra 1971 do konca avgusta 1973 župnik za Slovence na področju tukajšnje nadškofije zunaj Münchna. Naši farani iz Rosenheima, Waldkraiburga in Augsburga ga imajo v zelo lepem spominu. Rojen je bil pred 52 leti v Moravčah. Po koncu vojne je emigriral v Argentino, kjer je vstopil k lazaristom. V mašnika je bil posvečen v Buenos Airesu in ta mesec bi obhajal srebrno mašo. Na prošnjo slovenskega cerkvenega vodstva je prišel leta 1971 delat med Slovence v Evropo. Po dveh letih se je vrnil v Slovenijo, kjer je opravljal najprej župnijo na Žusmu, potem pa pomagal v Celju, na Mirnu, v Šmartnem ob Savi in Špitaliču. Po naravi je bil skromen, neposreden in izredno dober človek. Posebno veroučna mladina v Celju se ga bo še dolgo spominjala.

Vse naštete rajnike naj sprejme Bog v svoj večni dom!

WALDKRAIBURG

Tu smo v začetku julija pokopali enega najzvestejših obiskovavcev slovenskih maš g. *Johana Kokola*. Rojen je bil pred 71 leti v Ormožu. Po poklicu je bil čevljar. V vojni je v bližini Hamburga prišel ob nogo.

Ob slovesnem prenosu slike brezjanske Matere božje v cerkev v Heerlerheide.

Domá si je ustvaril družino, v kateri so se mu rodili trije sinovi in dve hčeri. Zanj je pomenil najbrž največji križ telesno težko prizadeti sin, ki pa mu je on stregel z največjo ljubeznijo in ga je sin najbolj poznal. V Nemčijo se je dokončno preselil leta 1964. Nikoli se ni pritoževal ne zaradi sina, ne zaradi svoje invalidnosti ne zaradi sladkorne, ki se ga je pred leti lotila. Bil je pošten skromen, prijazen, tih in globoko veren. Umril je blizu Gradca v Avstriji; pri vožnji avta ga je zadela srčna kap. Prepeljali so ga v Waldkraiburg in ga pokopali na tamkajš-

Ob 90-letnici sestre Justine Višner iz Škofje Loke, ki je dolga leta vodila „Dekliški krožek“.

njem pokopališču. Naj mu Bog povrne vso zvestobo in dobroto! Njegovi družini izrekamo globoko sožalje!

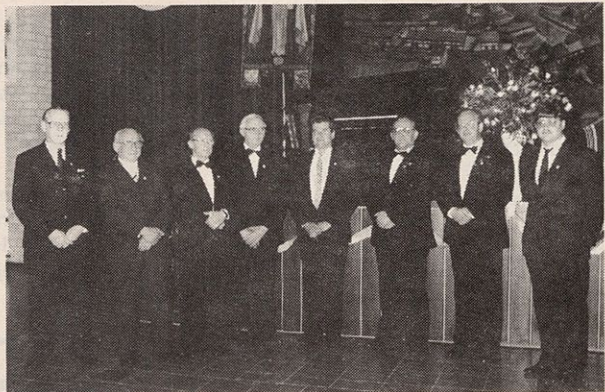
nizozemska

HEERLERHEIDE-BRUNSSUM

BISERNI JUBILEJ DRUŠTVA SV. BARBARE V HEERLERHEIDE-BRUNSSUM

V nedeljo, 31. maja t. l., je društvo sv. Barbare Heerlerheide-Brunssum slavilo biserni jubilej svojega obstoja. Odbor je za to priložnost pripravil izredno lep praznik.

Slovesnost se je začela s svečanim prenosom slike brezjanske Ma-

Odbor jubilarnega društva sv. Barbare

tere božje iz cerkve na Sittarderweg v Heerlenu v župno cerkev v Heerlerheide.

Sledila je slovesna služba božja, pri kateri je „Zvon“ ob spremljavi orkestra dovršeno prepeval Tomčevo Marijino mašo. Službo božjo je vodil prelat g. Nace Čretnik iz Pariza, somaševali pa so krajevni župnik g. Klerecx, g. Janez Pucelj iz Nemčije in g. Vinko Žakelj, ki je imel priložnostni nagovor v slovenščini in holandsščini.

Po maši je „Slomšek“ iz Belgije pel litanije Matere božje, odgovarjala in sodelovala pa je vsa cerkev. Naša ljudska pobožnost je res nekaj čudovitega.

Službo božjo je vodil g. Nace Čretnik, somaševali pa so domači župnik g. Klerec, g. Janez Pucelj iz Nemčije in g. Vinko Žakelj.

Cerkev so napolnili verniki in zastopniki kulturnih ustanov iz Holandije, Belgije, Francije in Nemčije.

Sledila je recepcija v dvorani, katera so se poleg naših ljudi udeležili tudi številni holandski prijatelji in zastopniki holandske Cerkve in kulturnih ustanov. V imenu Slovenskega društva v Parizu je spregovoril predsednik prof. Ciril Valant. SIM je zastopal g. Vošnjak, njen predsednik. Navzoča je bila tudi ga. Savinškova iz Pariza, s svojim možem, avtorica naše slike brezjanske Matere božje.

Zvečer so domači „Zvon“, „Slomšek“ iz Belgije, „Škrjančki“ naši najmlajši, Slovenska folklorna plesna skupina in operni pevci iz Ljubljane predstavili bogat kulturni program, katerega je dvorana kljub utrujenosti sprejemala hvaležno, s toplim presenečenjem in z vero v prihodnost.

Zadnja točka programa je bila skupna večerja.

V spomin na biserni jubilej je odbor izdal dvojezično brošuro, ki jo je na podlagi brošure g. Seliča Rudolfa pripravil g. Ad Hamers, učitelj in pevovodja naših najmlajših. Prevode je oskrbel g. Franc Drenavec.

Želimo, da bi to brošuro dobro pregledali in se ob njej zamislili tudi doma.

Moč in motive za kulturno oblikovanje in narodno osveščanje so naši izseljenci vedno črpali iz studenca, ki se imenuje krščanstvo. Ta studenec že tisoč let napaja in plemeniti slovenska srca. V tej točki nimamo prav nobene alternative. Življenje nas uči . . .

Koristno bo tudi pošteno pomisliti in premisliti — kako so po vojni, v času „osvoboditve“, doma postopali s tistimi, ki so nekoč na tem področju „udarnikovali“ v korist naših ljudi . . .

Za tako lepo uspelo slovesnost se moramo zahvaliti v prvi vrsti izredni požrtvovalnosti posameznih članov odbora društva sv. Barbare. Prav posebno priznanje in zahvalo smo dolžni g. Adu Hamersu, ki je v pripravo vložil vse svoje sile. Višek naše proslave je bila Tomčeva Marijina maša, ki jo je „Zvon“ pod vodstvom g. Tonija Kropivšek

skrbno pripravil in mojstrsko izvedel. Topla zahvala! Priznanje in zahvalo dolgujemo vsem kulturnim skupinam in posameznikom, ki so z bistrovidno solidarnostjo in zavzetostjo sodelovali v cerkvi, na odru ali v dvorani.

Naša prihodnost zavisi od zvestobe našim koreninam, smotrnega in vztrajnega dela ter do *sodelovanja* vseh, ki vedo, kaj so in kaj hočejo.

švedska

VADSTENA

Letošnje binško srečanje Slovencev na Švedskem je potekalo pod geslom „25 let slovenske misije“, a v znamenju začetka Marijinega leta, ki ga je razglasil papež, obenem pa tudi pastoralnega leta posvečenega laikom v stockholmski škofiji. Vreme letos nam ni bilo tako naklonjeno kot do sedaj že vrsto let, vendar če dežuje, pač dežuje! Tiste, ki imajo dobro voljo, ljubezen do Boga in do slovenske skupnosti, slabo vreme ne ustavi. Orosilo nas je malo že čisto na koncu procesije. Nekaterim je to pomenilo vidno znamenje prisotnosti božjega. Prosili smo Svetega Duha, da bi na našo duhovno suhoto poslal božje rose. Ljudje so prišli iz vseh koncev in krajev Švedske, kjer bivajo naši rojaki. Največ s svojimi avtomobili, iz Köpinga pa kar skupinsko z avtobusom, kot vsako leto. Sonce je sijalo na njihovih obrazih, saj so bili vendar gnani v Vadsteno od Svetega Duha. Bil pa so tudi veseli srečanja z njihovim dolgoletnim duhovnikom na Švedskem, g. Jožetom Fliksom, ki je nalašč za ta srebrni jubilej naših srečanj prišel iz Pariza. Kako napeto so ga poslušali, ko jim je govoril o svojih, več kot desetletnih vtisih v svojem pastirovanju med njimi v deželi polnočnega sonca in polarnih noči! To ga je včasih prezeblo in prepihalo, pa zopet nepozabni večeri skoraj brez stemitve v poletnem času. Veliko je doživel v tistih desetih letih ta naš dobri gospod Jože, ki mu je

čas kar posebril lase tako, da je bil kot nalašč še bolj primeren za srebrni jubilej misije. Po vseh, tudi mnogih težkih, preizkušnjah je rojakom na Švedskem iz srca hvaležen za vso „gostoljubnost, dobroto in prijaznost“, ki jih je bil pred petnajstimi leti od njih deležen.

Poleg g. Jožeta Flisa in našega glavnega gosta dr. Janeza Zdešarja, nam vsem priljubljenega delegata za izseljence in zdomce, ki je našo binško slovesnost vodil in povzdignil s svojo pridigo in že s samo svojo navzočnostjo, smo imeli čast imeti med nami tudi g. Jožeta Zdravca, časnikarja in reporterja lista Družine, ki je prav za to priložnost prišel iz Ljubljane. Tako so po njegovi reportaži v Družini tudi ostali naši rojaki doma in po svetu zvedeli nekaj več o našem, sedaj že tradicionalnem srečanju za binško, o Švedski in o življenju in delu naše skupnosti. Edino številčno ugotavljanje narodnostnih skupin, kakor je bilo navedeno v Družini, se povsem ne ujema z dejanskim stanjem. Nikakor ne drži ugotovitev, da je Slovencev na Švedskem več kot Hrvatov. Naših rojakov je dejansko precej manj kot pisec navaja, kajti mnogo se jih je pred leti odselilo ali bolje izselilo. Po treznih računih, preverjanjih, kakor tudi po mnenju uredništva Svobodne misli, ki se je s tem največ ukvarjalo, verjetno danes na Švedskem naših rojakov ni več kot tri tisoč ali celo manj. Obe slovenski katoliški misiji nimata v svojih kartotekah zabeleženih skupno več kot dobrih tisoč članov katoliške pripadnosti, od teh jih je komaj dvajset odstotkov nedeljnikov.

Bog daj, da bi se tradicija našega binško srečanja v Vadsteni nadaljevala, in da bi prihajalo k temu srečanju vsaj toliko naših rojakov kot do sedaj. Po kakšnem izrednem čudežu, ko bi se zares vsi, vsaj iz misijonskih kartotek, prepustili navdihom in vodstvu Svetega Duha, pa bi jih lahko prišlo v Vadsteno tudi tisoč in več. To bi bil za oba slovenska duhovnika na Švedskem, Jožeta in Staneta, najlepši in najsrečnejši dan v njunem življenju in pastoralnem delu med rojaki. Za Boga ni nič nemogočega!

Po bogoslužju v cerkvi odmeva slovenska hvalnica Bogu tudi v pomladansko ovenčani naravi v Vadsteni.

† FRIDA ŽOHER
ROJ. GERŠAK

V 63. letu svojega življenja je dne 26. junija, odšla s tega sveta v večnost mama in stara mama Frida Žoher. Pokojna mama je bila rojena 9. septembra 1924 v Mariboru. Pred nekaj leti sta se z sedaj že tudi pokojnim možem Francem za stalno preselila na Švedsko k njuni hčerki edinki, Mariji poročeni Johnsson v Kungälv-Solberga.

Od mame smo se poslovili v petek, dne 3. julija, ob 11. uri s sveto mašo v cerkvi Kristusa kralja v Göteborgu, nato pa smo jo spremljali k večnemu počitku na pokopališče

Solberga, kjer bo njeno telo čakalo vstajenja.

Za mamo žalujejo, hčerka Marija s sinoma Marcom in Pierrom, s hčerko Desirée ter z možem Arnom Johnssonom. kakor tudi prijatelji in znanci.

Bog ji daj večni mir in pokoj ter zasluženo plačilo v nebesih.

GÖTEBORG

V soboto, 9. maja, smo v Göteborgu v cerkvi Kristusa Kralja krstili malega Roberta, sina Roberta in Vilme Wergles. Na soboto, 13. junija, pa sta pred oltarjem v isti cerkvi sklenila zvezo svetega zakona Rosvita Zorman in Marco Lars °Ake Möllerström. Mlademu kristjanu Robertu želimo, naj mu bo vera luč in vodilo v življenju, novoporočencema

Fantje na vasi iz Köpings ob spremljavi Jožeta Megliča.

pa srečo in blagoslov na skupni poti, da bosta v svetu zvesti priči božje ljubezni.

Švica

**MATERINSKI DAN
V ZÜRICHU**

Ne poznam naroda, ki bi znal Mariji tako prepevati pesmi, kot jih

Na binkoštnem srečanju v Vadsteni smo bili dobre volje. Med nami je bil tudi g. Jože Flis iz Pariza. Švedske ne more pozabiti.

znamo Slovenci. Iz srca prepevati. Mesec maj ima zaradi večernih šmarnic s petimi litanijami zame že od nekdaj poseben čar.

Letošnji maj pa preživljam v Švici in pravzaprav sem šele tukaj zares spoznala, kako zelo važno je srečevanje, koliko lažje je moliti v domačem jeziku z domačimi ljudmi in kako prijetno zvenijo slovenske pesmi. Vsega tega tukaj zelo pogrešam, zato sem se z velikim veseljem odzvala vabilu s. Avrelije in prišla v Zürich na slovensko praznovanje materinskega dneva na drugo nedeljo v maju. Priznati moram, da sem veliko pričakovala, ampak dobila sem v Zürichu še več.

Najprej sem izkoristila velikodušno gostoljubnost slovenske družine in sprejela njihovo vabilo na kosilo. Prehitro je minil čas in prezgodaj sem se morala posloviti od prijaznih gostiteljev. Hvala vam še enkrat, Vrhovčevi!

Majhna skupina je morala kar po hiteti s pripravo dvorane na srečanje. Kmalu so začeli prihajati pomočniki. Prijazno so pozdravili in se lotili dela. Vidi se, da so že vajeni takih srečanj: vsak je vedel, kje naj poprime in dvorana je bila hitro lepo domače urejena, pa vedno polnejša žive slovenske besede, ki je v svoji narečni obarvanosti veselo

zvenela tudi iz ust mlajših, že v Švici rojenih Slovencev.

Bog nas je Slovence razkropil po vsem svetu. Kdo ve zakaj! Morda tudi zato, da bi bilo vsepovsod slišati našo pesem. To sem pomislila, ko smo pri maši zapeli in na to sem mislila tudi kasneje v dvorani, ko se nisem mogla načuditi bogatemu programu, ki so ga pripravili mladi s pomočjo s. Avrelije.

Lepo je biti Slovenec, sem premišljevala, ko sem se zvečer vračala domov. Pa sem se spomnila naslova nekega članka v enem naših časopisov: „Teško je biti Slovenec!“ Sama pri sebi pa sem pristavila: Odgovorno je biti Slovenec! Lepo in težko hkrati je nositi v sebi vse to bogastvo in vso posebnost naše slovenske kulture, ki raste globoko iz krščanskega izročila. Naše vedno nekoliko melanholične melodije rade preglasijo pesmi drugih narodov in slovenska beseda se kar izgubi v tem „narodnem Babilonu“. Zato je težko biti Slovenec. Pa vendar je naš, Marijin narod, znal tiho, a vedno prisotno iti skozi zgodovino. Vedno so se v njem našli ljudje, ki so znali v besedo ujeti lepoto, pravičnost in božjo slavo. Naše besede sicer ne odmevajo daleč, zato pa odmevajo dolgo — iz roda v rod. Ne moremo jih zavreči. Med Slovenci v Švici so žive. Dajejo jih naprej

svojim otrokom. In ti otroci, ki enako spretno govorijo slovensko in nemško, bodo pripomogli, da bodo tudi daleč odmevale.

Brat Rogèr iz Taizeja je pred leti, ko je bil v Stični, rekel: „Slovenci ste narod, ki zna odpuščati in darovati z vso samoumevnostjo. Vi ste most med rodovi, narodi in kulturami.“ Majhen narod z veliko nalogo — zato je lepo in hkrati odgovorno biti Slovenec.

Draga s. Avrelija, p. Damijan in vsi Slovenci, ki ste se v maju zbrali v Zürichu, lepo mi je bilo med vami. Hvala vam!

Letno romanje k Mariji v Einsiedeln — bo tudi letos (kot po navadi) na 4. nedeljo v septembru, to je 26. septembra. Na to romarsko srečanje ste vabljeni vse Slovenke in Slovenci (z družinami), ki živite v Švici ali zunaj švicarske meje. Narodne noše, ki jih je čedalje več in tudi že postajajo vedno bolj znane, so seveda zelo zaželeno.

Ob 12.15 uri bo slovesna maša.

Pred mašo (od 10. ure naprej) bo spovedovanje, ob 10.30 pa pobožnost križevega pota.

Srečno pot, lepo romanje in na veselo svidenje!

slovinci ob meji

kakšni smo Slovenci?

Primorski ali zahodni tip slovenskega človeka se razprostira na Krasu in v tržaški okolici, na Vipavskem, Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Okvirno razodeva ta kulturni tip sorodnost s sredozemskim človekom, kar kaže v materialni kulturi (oljke, vinska trta, ribištvo, osel kot tovarno živinče) in mišljenju, ki je prilagodljivo in gibčno tudi v govorici.

To je tip „elastičnega človeka“. Oblikoval se je pod italijanskim kulturnim in karakternim vplivom.

Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši
Koledar 1987 Družbe sv. Mohorja v Celovcu

KOROŠKA

Vogrški župnik g. Vinko Zaletel je v juliju dopolnil 75 let. Duhovniku in prosvetnemu delavcu iz ljubljanske nadškofije po ljubezni pa pravi Korošec, „Naša luč čestita in mu želi še dolgo let plodnega delovanja.“ — V Studiu avstrijskega radia v Celovcu je bilo 13. maja srečanje mladih glasbenikov treh dežel: Slovenije, Goriške, Tržaške in Koroške. Prireditelj je pripravila slovenska Glasbena šola iz Celovca. — V domu sindikatov v Celovcu je Slovenska gimnazija 31. maja z akademijo sla-

vila 30-letnico obstoja. Gimnazijo je v teh letih dokončalo 924 dijakov in dijakinj. — Okrog 500 otrok se je udeležilo na Vnebohod otroškega dne v Št. Lipšu. — Dr. France Merkač je ob sodelovanju Slovenskega znanstvenega inštituta in celovške univerze izdal znanstveno študijo o tem, koliko Celovčanov zna ali vsaj razume slovensko in ugotovil, da je teh Celovčanov najmanj 10.000. Študija je povzročila veliko prahu med celovškimi nemškimi nacionalisti. — „Studenti v puščavi“ je bilo geslo letošnjega mladinskega srečanja, ki je bilo 14. junija pri Št. Petru pri Šentjakobu v Rožu. Udeležilo se ga je okrog 300 mladih. — Po 20. letih so v Dobrli vasi spet doživeli slovesnost nove maše. Novomašnik je benediktinec iz Št. Pavla v Labotski dolini Hanzej Jelen, doma iz dobrolske fare, z redovnim imenom p. Bruno. — Vsi Mohorjevi dijaški domovi (Slomškov dom, Provincionalna hiša in Modestov dom) so 30. junija pripravili skupno prireditev ob zaključku šolskega leta. Prireditev je bila v Modestovem domu. — Verniki iz Št. Jakoba v Rožu so v štirih avtobusih poromali k „Materi vseh narodov“ v Maria Luggau. Župni upravitelj Pep Marketz je imel za domačine in romarje dvojezično mašo. Luggaučani so bili posebno navdušeni nad lepim slovenskim petjem. — Oktet „Zvon“ iz Fairfielda ZDA je gostoval tudi na Koroškem. Koncerte je imel v Spittalu ob Dravi, na Brnci, v Celovcu, v Bilčovsu in v Selah. — Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu v Podjuni je praznovalo 40-letnico delovanja. — Sestrška strokovna šola za ženske poklice je zaključila svoje delo v Št. Petru z razstavo ročnih del, z pogostitvijo in z uprizoritvijo Claudelovega misterija „Marijino oznanjenje“, ki ga je režiral Peter Sticker. — Na Suhi v Podjuni je 28. junija slavil zlato mašo župnik Matevž Igerc. Med okupacijo je bil kaplan v nemškem Feldkirchnu. Od leta 1950 pa župničuje na Suhi.

GORIŠKA

V nedeljo, 10. maja, je priredil v Kattoliškem domu v Gorici oktet

„Zvon“ koncert slovenskih narodnih pesmi. „Zvon“ je bil pred 20. leti ustanovljen v Fairfieldu v državi New York v Združenih državah. Poslušavci so bili s koncertom zelo zadovoljni. — Pisateljica gdč. Zora Piščanec je obhajala 75-letni življenjski jubilej. Po rodu je sicer Tržačanka, prišla je pa že med vojno v Gorico in je bila vse do letos upravnica kat. tednika „Katoliški glas“. Bila je tudi tajnica Zveze slov. kat. prosvete in zbora „Mirko Filej“. — Doberdobski mešani zbor „Hrast“ je gostoval v furlanskem mestu Prati pri Pordenonu. Zapel je tudi dosti slovenskih narodnih pesmi, ki so jih poslušavci z veseljem poslušali. — V Kat. domu v Gorici je 17. maja praznoval moški zbor „Mirko Filej“ 20-letnico delovanja. Predstavniki kulturnega in političnega življenja so zboru najprej čestitali, nato je bil zborov slavnostni koncert. — V cerkvi Srca Jezusovega v Gorici je bila 29. maja, krstna predstava Ipvčevega oratorija „Amor vincit“ (ljubezen zmaguje). Sodelovalo je okrog 400 pevcev in igravcev, ki so ponazarjali vsebino glasbe. Med sodelujočimi je bilo največ Slovencev, pa tudi Furlani in igravci iz Avstrije. Sodeloval je orkester RTV iz Ljubljane, dirigiral pa Anton Nanut. — Števerjanski cerkveni pevski zbor je 14. junija priredil v župni cerkvi koncert cerkvenih pesmi. Zapeli so božične, postne, velikonočne in Marijine pesmi. Na koncu so dodali še tri polifonične (Bruckner, Mozart in Bach). — V Gorici so se 30. junija srečali zastopniki vseh Mohorjevih družb — Celjske, Celovške in Goriške. Govorili so tudi o možnosti skupnih akcij. — Pri sv. Ivanu v Gorici je 12. julija praznoval biserno mašo (60 let) upokojeni mirniški župnik Mirko Zorn. — Kat. prosvetno društvo „F. B. Sedej“ in ansambel „Lojze Hlede“ iz Števerjana sta organizirala 4. in 5. julija v Števerjanu Festival domače glasbe. Nastopilo je 31 raznih ansamblov iz zamejstva in iz Slovenije.

TRŽAŠKA

Na Binkošti je Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem priredi-

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**denar imej ti in naj
nima denar tebe!**

la v rojanski cerkvi koncert. Nastopilo je sedem zborov. Ker se je ta dan začelo Marijino leto, so peli Marijine pesmi. — Za žrtve nacizma, ki so končali svoje življenje v tržaški rižarni je bila na Binkošti tam maša, ki jo je imel msgr. dr. Kazimir Humar. Lepo sodelovalo Slovencev se je maše udeležilo. — Openski pevski zbor prireja vsako leto za zaključek Šmarnic koncert Marijinih pesmi v farni cerkvi. Poleg domačega zbora so sodelovali tudi dekliski zbor „Vesela pomlad“ in barkovljanski zbor „Milan Pertot“. — V soboto, 30. maja, je bila v Rojanu birma za slovenske otroke iz tržaškega mesta. 44 mladih je prejelo ta zakrament. — Tržaški skavti so priredili pri Devinu „Jurjevanje“ v nedeljo, 10. maja. Sprejetih je bilo 38 novih skavtov. Svoj praznik so zaključili s pesmijo ob tabornem ognju. — Tržaška Duhovska zveza je priredila v nedeljo, 14. junija na Bazovici srečanje bolnikov, invalidov in starih. Med mašo so delili zakrament maziljenja. Po maši je bilo v Slomškovi dvorani predavanje z diapozitivi in družabno srečanje. — Dolino pri Trstu so obiskali pevski zbori iz sedem kraških vasi onstran meje. V cerkvi so Dolinčanom pripravili skupen koncert, ki je bil na višini. — Praznik češenj v Mačkolkah je letos doživel že srebrni jubilej. Vršil se je zadnje dva dni maja. Kulturni program je bil pester. — Tržačani so letos v treh avtobu-

sih poromali v tri Marijina svetišča: v Loreto, v Pompeje in Assisi. Obiskali so tudi Montecassino. — Slovensko karitativno društvo v Trstu praznuje letos 40-letnico, odkar organizira počitnice za otroke. Začeli so v Žabnicah, odkoder so bili kasneje pregnani, nekaj let so bili v pokrajini Vicenza, sedaj pa so kolonije v Dragi. Na proslavo so povabili ansambel „Krt“ iz Stranj nad Kamnikom. — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je v nedeljo, 12. julija vabilo na Vejno v Marijino svetišče k duhovniški in ekumenski nedelji.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Na Belo nedeljo je v Adelaidi obhajal novomašno slavje p. Anton Gorjup, frančiškan. Zelo veliko rojakov se je ob tej priložnosti zbralo od bližu in daleč. Udeležila se ga je tudi županja Mrs. Pens. Po maši je bila pogostitev v dvorani, ki je bila to pot premajhna. — Adelaidska škofija je za začetek Marijanskega leta priredila 24. maja marijansko procesijo, ki so se je udeležili tudi Slovenci. Navzoči so bili pozdravljeni v vseh jezikih, tudi slovenskem. — Slovenska Misija sv. Rafaela v Merrylandsu je bila za velikonočne praznike kar dobro obiskana. Ljudje so zanjo tudi darovali. Z darovi je bil odplačan en dolg. Ostane pa še dolg v višini 49 tisoč dolarjev, ki ga bo treba zaradi visokih obresti čimprej poplačati. Na velikonočni ponedeljek je bilo že običajno „pirhovanje“. — Na Belo nedeljo so imeli na Misiji dan upokojencev. Med gosti je bil tudi upokojeni izseljenec duhovnik dr. Mikula. — Okrog 15 rojakov se je udeležilo farnega romanja na prvo nedeljo v maju v Earlwood. — Sydneyjska igralska skupina je v domu slov. društva v Canberri gostovala z igro „Poslednji mož“. — Na obisku v Merrylandsu (Sydney) je bil dr. Jurij Zalokar. Prišel je iz

Melbourn, kjer je za dve leti sprejel zdravljenje psihično bolnih iz Jugoslavije. Govoril je o duševnem zdravju in odgovarjal na stavljen vprašanja. — Postna dobrodelna akcija je v Sydneyu znesla 760 dolarjev. — Tudi pri sv. Cirilu in Metodu v Kew (Melbourne) so bili za praznike darežljivi. Za potrebe Misije so darovali 6829 dolarjev, za postno dobrodelno nabirko pa 504.

ARGENTINA

V Buenos Airesu je 2. maja praznoval 80-letnico življenja dr. Filip Žakelj, nekdanji stolni vikar v Ljubljani in dolgoletni spiritual v semenišču v Adroque. Jubilant je veliko verskega napisal, med drugim molitvenik o Mariji. Izdal je tudi mnogo knjižic, ki obravnavajo slovensko zgodovino za časa vojne in socialne revolucije. — Lujansko romanje je bilo letos 10. maja. Somaševanje je vodil škof dr. Jenko, popoldansko pridigo je imel urednik Ognjišča g. Bolè. Romanja se je udeležilo okrog 3000 rojakov, med njimi okrog 100 v na-

rodnih nošah. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 24. maja obhajali pročenje. Somaševanje je vodil škof dr. Jenko. Obenem je bilo to uradno slovo od obeh gostov: škofa in urednika Boleta. V torek jih je večja skupina pospremila na letališče, ko sta odhajala domov. Zanimiva je škofova izjava v ljubljanski „Družini“, da še nikjer ni doživel takšnega sprejema in vernosti kakor med Slovenci v Argentini. — Pred odhodom sta se gosta iz Slovenije mudila od 14. do 17. maja tudi pod Aconcaguom. Obiskala sta mendoške Slovence, ki so ju sprejeli z akademijo. Obiskala sta v Andih tudi grob izseljenkega duhovnika Jožeta Kastelica, ki se je smrtno ponesrečil na Aconcagui. V nedeljo, 17. maja je škof birmal tudi osem mladih. — Na Binkošti so v Slovenski hiši obhajali spomin žrtev revolucije na Slovenskem. Maša je bila darovana za vse slovenske žrtve zadnje vojne. V dvorani so se pa spomnili predvsem žrtev, ki so jih ubili rdeči krvniki. Spominski govor je imel

naš škof — zlatomašnik

Ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič je od Slovenske pokrajinske škofovske konference postavljen za škofa nas, slovenskih zdomcev in izseljencev. 4. julija letos, je praznoval zlato mašo, to je 50-letnico mašniškega posvečenja, obenem pa 20 let škofovstva. Zlato mašo je obhajal 5. julija v svoji rojstni fari Cerklje ob Krki, 12. julija pa v ljubljanski stolnici.

Veliko cerkljansko cerkev so za to priložnost verniki napolnili do zadnjega kotička, tako da so morali mnogi spremljati slavje zunaj cerkve. Z besedo, petjem in darovi so mu rojaki pokazali, kako ga imajo radi. Vse njegovo duhovniško življenje so skrbno

spremljali, tudi tedaj, ko je bil kmalu po vojni osem let v zaporu, od tega več kot eno leto v samici. Jubilant je pri pridigi obujal spomine na prehojeno pot med drugim, kako je zgubil pri petih letih mater, čez dve leti pa še očeta — in navzoče pozval, naj se z njim vred zahvalijo Bogu za vse in ga prosijo za nove poklice. „Pred štiridesetimi leti,“ je dejal, „mi je rekel neki komunist, da čez trideset let ne bo nobenega duhovnika več. No, vsi vidimo, kako zelo se je zmotil.“

Če je bilo slavje v rodni farni cerkvi predvsem družinsko domače, je bila zlata maša v ljubljanski stolnici izredno slovesna. Udeležilo se je pet nadškofov (pronuncij Montalvo, Šuštar, Ambrožič, Perko, Turk), pet škofov (Pirih, Jenko, Maanicus iz Afrike, Smej, Kvas), stiški opat, skoraj 80 duhovnikov in polna stolnica vernikov. Zdomske duhovnike sta zastopala Ja-

ing. Jernej Dobovšek. — V Bariločah je Slov. planinsko društvo imelo 6. junija svoj občni zbor. Predsednik društva je nekdanji Himalajec Dinko Bertoncej. Starosta in kronist Vojko Arko ugotavlja, da sedaj manjka v društvu takih plezavcev kot sta bila brata Skvarča. Tudi v zadnjem delovnem letu so člani opravili nekaj zahtevnih plezavnih podvigov.

KANADA

V Torontu je praznoval zlato mašo lazarist Jože Časl iz Radmirja v Savinjski dolini. Zlatomašnik še vedno pomaga v župniji Marije Pomagaj v Torontu. — Pri Mariji Pomagaj so v postni akciji nabrali v dobrodelne namene 9872 dolarjev, 3583 pa je še obljubljenih. — Na Belo nedeljo so imeli prvo obhajilo, ki ga je prejelo 13 otrok. — Na Belo nedeljo je v dvorani Marije Brezmadežne priredil koncert mladinski pevski zbor. Dve pesmi so zapeli tudi otroci Otroškega kotička. — Na prvo majsko nedeljo so imeli v Novem Torontu prvo obhajilo. Obhajancev

nez Pucelj iz Oberhausna in Marjan Bečan iz Münchna.

Nadškof Šuštar se je med mašo slavljencu zahvalil za dolgoletno zvesto in tako zavzeto sluzenje Cerkvi in slovenskemu narodu, pronuncij nadškof Montalvo iz Beograda je v slovenščini prebral papežovo čestitko. Na koru je bogoslužje s petjem spremljal stolni zbor, na koncu je pa vsa cerkev zapela zahvalno pesem.

Pri maši je govoril škof Lenič. Spomnil se je vseh dobrotnikov in se jim zahvalil. V duhovnika ga je posvetil ljubljanski škof Gregorij Rožman. O njem je rekel: „Imel sem priložnost pet let v najhujših in prelomnih časih naše zgodovine gledati v njega, ki je bil poln ljubezni do našega naroda, od blizu sem spremljal njegovo trpljenje in njegovo najboljšo voljo pomagati našemu narodu, da bi preživel. Jaz sem ga gledal od blizu. Mnogi ga namreč gledajo od daleč, toda

je bilo 18, 10 dečkov in 8 deklic. — V nedeljo, 5. aprila, je bilo v fari birmanih 68 mladih, 43 dečkov in 25 deklic. Birmoval je nadškof dr. Lojze Ambrožič. — Postna dobrodelna akcija pri Mariji Brezmadežni je dala vsoto 16.190 dolarjev. — V župnijski dvorani sta 11. aprila priredila koncert zbor „Fantje na vasi“ in zbor „Majolika“ iz Hamiltona.

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. str)

Ijamo, da ta ali oni funkcionar že toliko in toliko let sploh ni bil na dopustu (??), da nasedamo nekim desnicam, vznemirjamo javnost — no tu je že člen 133! Kar naprej nam jasne odgovore izmikajo s sprenevanjem, sklicevanjem na ideale in načela, ki pa jih nimamo sreče okusiti, nas na tihem vlečejo za nos — ker so pač prepričani, da javnost ni nejevoljna, da je zadovoljna, saj nočejo videti, da ne upa

samo pogled od blizu je resnično objektivni pogled. Če gledamo od daleč, se vmes postavlja jo različne meglice in ovire, pa ne vidimo več jasno, ne vidimo več objektivno.“

V slavnostni dvorani nadškofijskega doma je bilo štirideset gostov. Nadškof Šuštar je vse prisrčno pozdravil. Škof Lenič je v prijetnem, kramlajočem tonu obujal spomine in se vsem zahvalil. Za njim jih je govorilo še devet.

Nadškof Ambrožič iz Toronta je med drugim dejal: „Danes sem v stolnici čutil, ko sem poslušal škofa Leniča, da prihaja njegova beseda iz srca. Zame je on utelešenje Cerkve na Slovenskem, tisti, ki je trpel, a ni postal zagrenjen, ostal je zvest. Znal je živeti z resničnostjo, kakršna pač je, ob vsem tem pa je ohranil zdrav humor, vero, zvestobo in vso tisto širino, ki lahko obseže vse.“

ZDA

V New Orleansu v državi Louisiani je 21. aprila umrl dr. Toussaint Hočevar. Pokojni je bil univerzitetni profesor in znanstvenik ekonomskih ved. Bil je tudi redni član Slovenske kulturne akcije.

zarobantiti, ker proti njej lahko hitro kdo zlorabi tudi sistem SLO ipd. Vprašujejo me, če me ni strah tako razmišljati. Seveda me je, ker je med ljudmi na položajih še vedno tako malo pametnih in odgovornih.

Pri priči glasujem za socializem človeških duš, ne pa socializem forumov, resolucij, posrednikov in advokatov, v katerem bi se človek vsak dan tresel, kateremu bo ugodil in kateremu se bo bolj ponzlžno priklonil, čeprav bo s tem zmanjšil svoje človeško dostojanstvo.

Martin Ivanič

TELEKS, Ljubljana, 25. jun. 87/5.

Akademik dr. Emilijan Cevc je rekel: „Vedno bolj sem prepričan, kako Bog posega v življenje posameznega človeka. Bog te je preizkušal, ti pa si trpljenje čudovito prestajal. Cerkvi na Slovenskem in našemu narodu si bil podarjen. Ljubi škof, hvala ti za tvojo dobroto! Zlato srce imaš, s polno mero ljubezni do bližnjega. Tvoje srce je polno veselja, v najhujših trenutkih si ga ohranil.“

Z velikim veseljem poročamo o obeh slavljih škofa Leniča. Kako radi bi zbrali vso slovensko zdomsko in izseljensko družino, da bi se mu zahvalili za vse delo z nami, ki ga tako enkratno opravlja, pa da bi mu čisto preprosto povedali, da ga imamo radi, kakor čutimo, da nas ima on rad! Predragi gospod škof, sprejmite naše prisrčne čestitke in velik „Bog plačaj!“ ob svojem jubileju! Naj nam Vas Bog ohranja še dolga leta!

oglasi

• **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televi-

zija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• **PRODAM** enodružinsko vrstno hišo (81 m²) z vrtom in prostorom za avto v Sesvetah pri Zagrebu. Informacije pri A. Schmerheim, J. Grande N.3.K.3., 41260 Sesvete (Zagreb).

• **V Dupleku** PRODAM novo enonadstropno hišo, 10 km od Maribora. 150 m² stanovanjske površine, 4700 m² zemlje. — Informacije dobite v Nemčiji po telefonu 0 24 31 / 72 634, od 18. ure ali celodnevno v Sloveniji 00 38 / 62 68 14 11.

• **SLOVENKA**, vdova, 52 / 171, srednje izobražena, poštena, dobrosrčna, s premoženjem, želi dopisovanja z resnim, situiranim Slovincem, ljubiteljem živali in narave. Obrtnik zaželen. Samo resne ponudbe. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani. (štev. 5)

• **Zdravo življenje** v naravi, možnost zimskega in kmečkega turizma nudi

15 ha veliko posestvo v bližini Radeč (Slovenija), ki je **NAPRODAJ** najboljšemu kupcu. Na posestvu je voda, telefon, elektrika, možen dostop z vsakim prevoznim sredstvom in tudi zimska vlečnica. — Ponudbe na naslov: Ivan Dolinšek, Novi dom 42, 61420 Trbovlje, tel. štev. 06 01 / 21 287, od 8. do 11. ure (torek, sredo, četrtek, petek).

• **V Križah pri Brežicah** PRODAM takoj vseljivo novo hišo s starejšim gospodarskim poslopjem in staro hišo, ter okoli 5000 m² zemlje z vinogradom. — Pojasnila: v Nemčiji po telefonu 0 23 52 / 51 976, v Jugoslaviji Stanoko Planinc. tel. 068 / 77 0 92.

• **Rojaki na tujem!** Upokojenec zelo ugodno **POUČUJE** Vaše otroke igranje na trobila, violino, klarinet in frajtonarico. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani. (štev. 6)

• **PRODAM 40 arov** gradbene parcele s staro hišo, gospodarskim poslopjem in hlevom. Elektrika, asfaltna cesta, poleg avtobusne postaje v Apačah. Informacije TROPENAUER, Spodnja Bačkova 17, Sv. Benedikt, Slov. gorice.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za žolč

Žena prinese bolnemu možu k postelji hrano.

„Nimam nobenega teka!“

„No, pa ne! Potem bom pa potolkla še dve jajci na jed in jo dala mačku.“

o

„Ženske prenesejo veliko več kot moški.“

„Ste zdravnik?“

„Ne. Čevljar.“

o

Gimnazijci so se hoteli ponorčevati iz nove profesorice. Pri prvi uri so jo pričakali tako, da so vsi sedeli na radiatorjih.

„No,“ je mirno rekla, ko je vstopila v razred, „ko bodo vaše plence suhe, pa pridite v klopi!“

o

„Kako vam je uspelo tako sijajno krčmariti?“ vpraša star učitelj svojega nekdanjega učen-

ca, lastnika dobre krčme. „Saj niste bili nikdar posebno dober računar.“

„No, to ni nobena umetnost! Zrezke na primer kupimo po 3 marke, prodamo pa po 8. Potem živim od 5%.“

o

„Ali ni tvoje žigosanje pisem na pošti dolgočasno?“

„Kje še! Ali veš, kako zabavno je vsak dan žigosati drug datum?“

o

Nekdo pozvoni pri vratih. Mož odpre. Potem zavpije proti kuhinji: „Žena, tu hoče nekdo moje mnenje o nečem!“

o

„Zakaj pa sam kuhaš in ne žena?“

„Ker rad dobro jem.“

o

Delavec šefu: „Ali v svojih očeh zelo zrastete, če vam uspe koga ponižati?“

o

„Koliko časa je pa tvoja tašča že v bolnici?“

„Čez tri tedne bo že en mesec.“

o

„Natakar, prosim pritožno knjigo!“

„Zakaj pa?“

„En list bom iztrgal, ker potrebujem servieto.“

o

Pri steklenici je najvažnejši prazen prostor v njej, ki pa je še bolj zanimiv, če ni prazen.

o

Mati otroku: „Zelo rada bi videla, da bi bil kdaj tvoj ata doma, da bi videl, kako se vedeš, kadar ga ni doma.“

od doma

Bilo je tako, kot ste hoteli. Naša nesreča pa je, da še vedno hočete.

SMO EDINA DEŽELA, KI IMA DOSMRTNE FUNKCIONARJE Z ENOLETNIM MANDATOM.

Zakaj vas ne bi gledali poprek, ko pa ste tako široki?

ČISTO NARAVNO JE, DA NAŠI NOSIVCI NEGATIVNIH POJAVOV OSTANEJO NEZNANI — TO SO LEGENDARNI ILEGALCI.

Levico ves čas preganja misel, da ne ve, kaj dela desnica.

ČE MORA ČLOVEK POŽRETI VSE, KAR MU SERVIRAJO, POTEM JE JASNO, DA JE VSEGA SIT.

Prišli smo tako daleč, da ne vemo, kje pravzaprav smo.

ČLOVEK NI SHODIL ZATO, DA BI SE PLAZIL.

Ne strinjam se z vami, toda vse bom naredil, da se tudi drugi ne bodo strinjali z vami.

POZNAMO VELIKANE REVOLUCIJE, SPOZNAJMO ŠE PRITLIKAVCE!

Za podkupnino v devizah dam 30% popusta.

BILI SMO IDEALISTI IN VIDELI SMO VAS TAKO, KOT STE SE NAM PREDSTAVLJALI: V NAJLEPŠI LUČI.

OGLEDALO

Naš največji izvoznik

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).